

ISKRA

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE »ISKRA« – KRANJ

3

1959

ISKRA

glasilo delovnega
kolektiva
tovarne elektrotehničnih
in finomehaničnih
izdelkov

»Iskra« Kranj

1 9 5 9

št. 3

marec

Izdaja:

Upravni odbor

Ureja:

Uredniški odbor

Odgovorni urednik:

Boris Kryštufek

Naslov uredništva:

Tovarna »Iskra«

Gorenja Sava 6

telefon 231

(interna 425)

Naslovna slika:

Na Vršič

Edo Primožič

Klišeje izdelala:

klišarna ČP »Gor. tisk«

Kranj

Tisk:

ČP »Gorenjski tisk«

Kranj

Naklada:

3700 izvodov

LETNIK V.

VSEBINA

- 102 % proizvodnja v februarju —
ing. Alojz Grčar
- Restavracija in dotacije — c
- Pripravljamo nov tarifni pravilnik —
Jaka Vehovec
- Iz zakona o delovnih razmerjih
- Prodaja v januarju — Metod Rotar
- Zanimivosti iz tehnike
- Novi stroji prihajajo — Nju
- Sprehod po samskem domu — M. Ž.
- SOS gasilska organizacija kliče na pomoč —
Viktor Arhar
- Estetsko oblikovanje naših izdelkov —
Milan Štok
- Letna konferenca ZKS grupe »Nova stavba« —
ec
- Vesti iz Industrijske šole — Milan Živkovič
- Berlin, mesto nasprotij — Nju
- Vloga in pomen samopomoči — Mirko Križnar
- Razmnoževanje z matricami — Milan Štok
- O delu Svobode - center — Iver
- Vid in produkcija — Milan Puhan
- Padalci so med nami — A. Z.
- Reka predstavništvo — V. Ž.
- O sprejemanju nove delovne sile — Nju
- Personalna kronika
- Kaj je z magnetofonom — S. F.
- Sporedni pregled predvidenih in doseženih pro-
računskih dohodkov in izdatkov

102%

PROIZVODNJA V FEBRUARJU

Iz izkušenj prejšnjih let vemo, da je poleg januarja mesec februar najslabši, kar se tiče višine proizvodnje. Čeprav smo že vnaprej vedeli, da se nam to redno dogaja in smo temu primerno podvzeli ukrepe, da bi bilo letos stanje boljše, vseeno nismo dosegli znatno boljših uspehov kot prejšnja leta.

Zdi se nam, da ima vsak mesec v letu svoje posebne možnosti in zato nikakor ni mogoče primerjati prvih mesecev v letu z zadnjimi predhodnega leta, ampak je realna le primerjava istih mesecev dveh zaporednih let.

Letošnji gospodarski plan znaša za blagovno proizvodnjo 6 milijard 267,729.000 dinarjev, a za skupno 6.538.000.000 dinarjev. Tudi za mesec februar si iz razumljivih razlogov nismo postavili plana, ki bi odgovarjal 1/12 letnega gospodarskega plana, ampak plan, ki odgovarja svojstvu meseca februarja. Zadolžitev in izvršitev za mesec februar sta takale:

	Plan v 000 din	Izvršitev v 000 din	%
Skupna proizvodnja	513.326	537.356	104.7
Blagovna proizvodnja	488.936	498.866	102.0

Zadolžitev za mesec februar je bila sicer dosežena, vendar pa še nismo dosegli mesečnega povprečja, ki znaša 522,311.000 dinarjev (za blagovno proizvodnjo).

Po posameznih oddelkih smo dosegli naslednje uspehe (vse v 000 dinarjev):

	Skupna proizvodnja			Blagovna proizvodnja		
	plan	izvršitev	%	plan	izvršitev	%
Mont. avtoelek.	80.041	91.169	114	78.435	88.570	113
Mont. instrument.	29.720	23.765	80	28.900	22.689	79
Mont. kinoakust.	46.940	38.954	83	46.940	37.525	80
Mont. tel. centr.	98.678	99.737	101	98.678	99.737	101
Mont. usmernik.	33.500	32.273	97	27.300	28.656	105
Mont. splošna	197.881	223.472	113	196.930	202.423	103
Selenski odd.	14.672	24.727	169	2.000	17.309	865
Odd. Lipnica	2.930	3.259	111	2.000	1.957	98
Usluge	6.812	še ni podatkov		6.812	še ni podatkov	
Ostalo	2.352	še ni podatkov		941	še ni podatkov	
Skupaj	513.326	537.356	104.7	488.936	498.866	102.0

Vidimo, da plana ni dosegla montaža instrumentov in montaža kinoakustike. Vzrok neuspehu v obeh montažah je bilo pomanjkanje materiala. V montaži instrumentov smo prepozno prejeli spirale, plastne upore in skale, v montaži kinoakustike pa nismo prejeli iz montaže instrumentov pravočasno instrumentov, poleg tega pa so manjkale še nekatere druge surovine. Pomanjkanje instrumentov nam je delalo težave tudi v montaži usmernikov. V prvi polovici meseca pa nam je montažo usmernikov in kinoakustike zadrževalo še pomanjkanje selenskih stavkov.

V preteklem mesecu so nam povzročali težave tudi bolezenski izostanki. Dogajalo se je, da so v gotovih razdobjih meseca imeli nekateri oddelki zaradi bolezni odsotnih preko ene tretjine osebja.

Primerjajmo še z lanskim letom, in sicer ne le za februar, ampak za januar in februar skupaj, seveda po stalnih cenah:

Proizvodnja januar, februar 1958 836,449.000 dinarjev

Proizvodnja januar, februar 1959 1.068,039.000 dinarjev

Vidimo, da smo letos izdelali v istem obdobju za 27 % več kot lani. Uspeh v letošnjem letu je nedvomljiv, saj vemo, da smo povečali osebje od lanskega februarja do danes le za nekaj nad 10 %.

V zadnjem času se je dobava materiala izboljšala, tudi selenski oddelek redno dobavlja selenske stavke, zato smo prepričani, da bomo v mesecu marcu napravili večji skok, kot smo ga v februarju. Bojimo se le težav zaradi slabe kvalitete jeseniškega relejnega železa. Če se nam v kratkem ne posreči dobiti kvalitetno železo, se nam lahko ustavi montaža telefonskih central.

Ing. Alojz Grčar

Restavracija

IN DOTACIJE

O poslovanju in razmerah v naši restavraciji je bilo v zadnjem času izrečenih veliko kritičnih ugotovitev, med katerimi je bilo mnogo tudi neobjektivnih in površnih. Precej pa je bilo takih, ob katerih bi se marsikdo zamislil. Skratka, v podjetju se je ustvarjal vtis, da s poslovanjem restavracije nekaj ni v redu. Verjetno je povod za taka ugibanja dal visok mesečni primanjkljaj, ki ga je moralo kriti podjetje. Upravni odbor podjetja je začel analizirati stanje v restavraciji že pred časom. V ta namen so poslovanje restavracije večkrat pregledale razne komisije in gostinski strokovnjak. Ugotovitve le-teh so prikazovale, da je gospodarjenje v restavraciji zadovoljivo. Pregledane so bile nekatere izboljšave v administrativnem poslovanju in evidenci, vendar predlogov za dokončno ureditev razmer v restavraciji ni bilo. Pregled nad dejanskimi stroški za posamezne obroke hrane je otežkočala tudi pomanjkljiva evidenca trošenja materiala, tako da so vse ugotovitve v tem smislu slonele več ali manj na cenah. Stroški, ki so nastali v določenem obdobju, so se porazdelili po obrokih hrane, kar pa ni nudilo povsem točnih podatkov o dejanski ceni posameznega obroka. Na zahtevo UO je bila evidenca nad trošenjem hrane nekoliko izboljšana, tako da je bilo moč ugotoviti nabavno ceno in porabo materiala za obrok. Po teh izračunih nastane mesečna razlika med dejansko in

prodajno ceno v znesku 125.000 din (brez kritja režije). Če pa k temu prištejemo še režijske stroške, se izguba v restavraciji giblje okrog 500.000 do 550.000 din.

Pri vsem tem nastaja vprašanje, ali je smotrno za 220 abonentov (toliko se jih povprečno mesečno hrani v restavraciji) dotirati restavraciji letno okrog 9 milijonov dinarjev (kritje izgube z odgovarjajočimi prispevki). Ta sredstva pa moramo plačati iz čistega dohodka podjetja, ki je namenjen za osebne dohodke in sklade. Res je, da vseh stvari ne moremo vedno ocenjevati z vrednostjo dinarja. Toda, če upoštevamo, da ima ca. 67 odstotkov abonentov mesečno več kot 13.000 din osebnih dohodkov (brez premij, nagrad, viška plač), potem je lahko ugotoviti, da se v restavraciji ne hranijo delavci z najnižjimi prejemki, kar bi bilo predvsem zaželeno. Glede na tako stanje je bilo DS predlagano, da se cene posameznih obrokov hrane v restavraciji prosto formirajo. Podjetje bo krilo samo režijske stroške, ki jih na podlagi zakonskih predpisov lahko krije iz materialnih stroškov.

Ukrep o prostem formiranju cen v naši restavraciji je povzročil dvig cene posameznim obrokom hrane. Ocenjujoč to s stališča posameznika se morda to zdi v sedanjih stremljenjih za dvig realnih plač nepravilno, toda če to analiziramo s stališča celotnega podjetja, pridemo do drugačnih ugotovitev. Ta ukrep bo brez dvoma silil vodstvo restavracije k skrbnejšemu gospodarjenju, ker bo od tega odvisno tudi uspešno poslovanje restavracije.

—c

TARIFNI PRAVILNIK

Živahne razprave o pripravah za izdelavo novih tarifnih pravilnikov in o nagrajevanju sploh dobivajo v podjetjih bolj določne oblike. Od splošnih ugotavljanj o načelih nagrajevanja prehajamo k reševanju konkretnih tarifnih problemov in k staremu uveljavljanju vzpodbudnejšega nagrajevanja delavcev. Načela nagrajevanja so znana, potrebno jih je torej v polni meri uveljaviti v delovnih kolektivih. To pa je zadeva, ki zahteva temeljito proučitev dosedanjih rezultatov, doseženih na področju nagrajevanja in obenem uveljavitev novega sistema, ki mora slehernega proizvajalca postaviti v vlogo »dobrega gospodarja« in mu v skladu z doseženim uspehom zagotoviti tudi možnost povečevanja osebnega dohodka. Izdelati tak sistem nagrajevanja pa ni lahka naloga, posebno ne v takem podjetju, kot je naše. Organizacijska shema celotnega proizvodnega procesa, različnost in mnogoterost kvalifikacij, množina različnih služb in dejavnosti, vse to je potrebno zajeti v celoto s pravilnim ovrednotenjem dela in razmerij med posameznimi kategorijami delavcev in končno oblikovati sistem neposredne odvisnosti osebnega dohodka vsakega posameznika od uspeha podjetja. Nekatera podjetja so našla rešitev v nagrajevanju po enoti proizvoda, druga povečujejo ali uvažajo merjenje učinka dela (norme), vendar vsaka taka rešitev zahteva dozorelost pogojev za realno izvedbo. Sistem nagrajevanja mora poleg splošnih načel upoštevati tudi specifičnost vsakega podjetja posebej. Zaradi tega se bodo morda razlikovale oblike nagrajevanja v raznih podjetjih, čeprav bodo slonele na enakih načelih.

V našem podjetju smo o novem tarifnem pravilniku pričeli razpravljati že pred časom. Pred pripravo pravilnika pa smo želeli dokončati analizo delovnih mest, ker smo želeli dobiti analitično ugotovljene vrednosti delovnih mest. Končni rezultat pa nam je pokazal malone docela spremenjeno strukturo delovnih mest. V mnogih primerih so bile spremembe tudi neopravičene. Zdi se, da se je v posameznih primerih skušalo pod nov naziv delovnega mesta vriniti nestvaren opis delovnega mesta, kar naj bi v končnem rezultatu vplivalo tudi na njegovo vrednotenje.

Taki pojavi so analizo delovnih mest do neke mere izmalili. Zaradi tega analitična ocena pri sestav-

ljanju tarifnega pravilnika ne bo v celoti upoštevana, pač pa bodo delno koristile nekatere analitične ugotovitve.

Sedaj je še težko govoriti o končni obliki tarifnega pravilnika, ker moramo vzporedno z njim reševati tudi vprašanja premiranja, nagrajevanja itd., skratka vseh oblik nagrajevanja, ki bodo morale biti v novem sistemu bistveno ali delno spremenjene. Prav tako je potrebno določiti pravilna razmerja med posameznimi kvalifikacijami in s tem odpraviti dosedanje negativne pojave v tem smislu. Sama tarifna postavka posameznega delavca ne bo več trdno določena, temveč bodo nanjo vplivali doseženi rezultati gospodarjenja v podjetju, ali določeno, doseženi čisti dohodek. V okviru čistega dohodka pa moramo poleg sredstev za plače določiti tudi del za sklade, ki morajo omogočati kritje potreb v podjetju in izven njega (gradnja stanovanj itd.). Pri tem gre za zavestno določevanje in usmerjanje sredstev iz čistega dohodka, kar je sedaj prepuščeno gospodarskim organizacijam oziroma organom delavskega upravljanja. Pri tem bo treba preprečiti morebitne tendence, naj se sredstva za plače povečujejo na račun skladov, ker se morajo sredstva za plače povečevati samo z večjo produktivnostjo oziroma večjim čistim dohodkom podjetja.

Novi tarifni pravilnik bo moral vsebovati tudi sistem premiranja in nagrajevanja s posebnim poudarkom na prihranke, znižanje proizvodnih stroškov, racionalizacije, ekonomičnost poslovanja itd. Vse osebne prejemke bo potrebno vezati na dosežene rezultate posameznika in celotnega delovnega kolektiva. To, sicer zelo enostavno ugotovitev, je težko v polni meri in uspešno realizirati. Brez dvoma bo potrebno veliko temeljitega dela in truda, če želimo v polni meri uveljaviti tak način nagrajevanja, ki bo vsakomur za boljše in uspešnejše delo zagotovil tudi večji zaslužek. Pri tem delu in v razpravah o novem tarifnem pravilniku pa bo potrebno uveljaviti stvarna stališča. Ozkim pojmovanjem in razlagam v pripravah ne bo smelo biti mesta. Izogniti se bo treba vsem negativnim tendencam, pretiranemu poveličevanju osebne vrednosti in neobjektivnim sodbam. Razviti bo treba čut objektivnega gledanja na stvari, ne samo na stališča posameznikov, temveč celotnega delovnega kolektiva.

Kaj pa če nima še 11 mesecev delovnega staža?

Zakonodajalec ni hotel prikrajšati teh delavcev za dopust in to pod pogojem, da imajo do konca koledarskega leta oziroma do prenehanja delovnega razmerja, da kate-rega je prišlo brez njih krivde, nepretrgano delovno dobo 6 mesecev. V tem primeru je priznati delavcu za vsak mesec zaposlitve najmanj en dan dopusta, lahko pa tudi več, če to podjetje hoče in določi s pravilnikom.

Tudi v teh primerih se dopust, ki ga nastopi delavec konec koledarskega leta, nadaljuje v naslednjem koledarskem letu.

Iz zakona o delovnih razmerjih

(Nadaljevanje)

Problem, ki nastaja pri določanju letnega dopusta, je vprašanje, kako naj se doseganje določene delovne dobe šteje pri določanju letnih dopustov t. j. ali naj bo odločilen čas določanja dopustov ali čas, ko gre delavec na dopust ali celo koledarsko leto?

Na primer, ali se naj nekomu, ki ob času, ko podjetje določa, koliko dopusta naj ima posamezen delavec v tekočem letu, še nima pet let zaposlitve, imel jih pa bo med letom, — prizna letni dopust 12 dni ali že 18 dni oziroma ali naj se mu prizna 18 dni, če bo ob nastopu dopusta že imel 5 let delovne dobe, ali pa se mu naj prizna 18 delovnih dni, če bo do konca koledarskega leta imel 5 let delovne dobe.

Najbolj logično bi bilo presojanje delovne dobe po času, ko se dopust določa, vendar to ne bi bil vedno najbolj pravičen način, posebno, če bi na primer delavec ob času, ko bi šel na dopust, že imel višjo delovno dobo, po kateri bi bil že upravičen do daljšega letnega dopusta. Ustrenejši in pravičnejši način bi bil presojanje delovne dobe po času, ko delavec nastopa letni dopust. Tak način pa bi imel za posledico

(Nadaljevanje na str. 57 spodaj)

PRODAJA V JANUARJU

Tudi naš oddelek pozdravlja iniciativo uredništva naše revije »ISKRA«, da se kolektiv mesečno seznanja z rezultati naše proizvodnje in prodaje kot najosnovnejšimi merili rezultatov poslovanja podjetja.

Za letošnji januar smo v prodaji imeli vtis, da je bil po tempu dela in obsegu poslov celo aktivnejši od decembra, kar nas je, kot lahko rečemo, malo presenetilo. Taka situacija pa ni bila samo v podjetju, temveč po podatkih, ki smo jih prejeli od mreže, tudi v naših predstavništvih. Imeli smo niz poslovnih obiskov in v nekaterih panogah so se številke skupnih naročil že pričele približevati letni proizvodnji. To velja predvsem za števe in naročila, ki so že dokončno potrjena in pri katerih smo vsaj teoretično izključili vsako možnost storniranja, presegajo za ca. 10 tisoč planirano proizvodnjo, vendar računamo, da bomo ob sodelovanju z vodstvom proizvodnje dosegli, da bo taka količina tudi izdelana. Nadalje je taka situacija pri EVS-lh, kjer tudi računamo na povečanje proizvodnje in pa v avtoelektriki za nekatere asortimane. Tudi v telefoniji je bil dotok naročil obsežen.

Te trditve se dajo dokazati z nekaterimi številkami. Skupna prodaja za mesec januar je po panogah bila takale:

Januar 1959:

	Plan:	Izvršitev:	Izvršitev v %
Avtoelektrika	74,000.000	86,200.596	116
Kinoakustika	42,000.000	49,924.488	119
Meril. tehnika in selen	185,000.000	188,790.598	102
Telefonija	120,000.000	172,157.338	148
Usluge	10,000.000	11,339.789	113
S k u p a j	431,000.000	508,412.809	118

Zagreški
»ISKRAŠI«

V primerjavi z mesecem januarjem preteklega leta smo v mesecu januarju prodali za 107 milijonov dinarjev več, pri čemer je samo panoga telefonije v letošnjem januarju dosegla skoraj dvojni rezultat lanskega januarja (lani 85 milijonov, letos pa 172 milijonov).

Tudi avtoelektrika je v letošnjem januarju prodala za 23 milijonov več kot lani v istem času.

V ilustracijo še nekaj količin:

	Prodaja januar 1959	Prodaja januar 1958
Števci	19.819 kosov	17.449 kosov
Kinoprojektor NP-21	5 kosov	13 kosov
Kinoprojektor OP-2	46 kosov	44 kosov
Vrtalni stroji EVS-1	345 kosov	168 kosov
Telefonski aparati ATA	3.157 kosov	1.169 kosov
Telefonska centrala 1/10	15 kosov	—
Telefonska centrala 2/14	2 kosa	13 kosov
Telefonska centrala 4/30	10 kosov	5 kosov

Še kratko obvestilo o rezultatih dela naših predstavništev. Direktna prodaja iz prodajaln in veleprodajnih skladišč je v naših predstavništvih dosegla naslednje številke:

Ljubljana	24,608.000.—	od tega samo v prodajalni 12 milijonov
Zagreb	17,464.000.—	
Rijeka	2,972.000.—	v malo prodaji
Skopje	16,595.000.—	

Za Beograd pa žal še nismo prejeli podatkov. Seveda po teh številkah ne moremo ocenjevati dejavnosti predstavništev, ker gre tu še za vrednost sklenjenih pogodb za kasnejše dobave. Takih pogodb je na primer samo Ljubljana sklenila v januarju za 262 milijonov, Zagreb pa za 52 milijonov, brez števecv.

Januar nam torej daje potrdilo za sorazmerno optimistično predvidevanje glede izvršitve letošnje prodajne naloge, ki zaradi fizičnega povečanja proizvodnje, kakor tudi uvajanja novih izdelkov, predstavlja nadalje povečano nalogo našega oddelka in trgovske mreže.

Metod Rotar

Kolektiv iz Splita

Zanimivosti iz

TEHNIKE

TRI ATOMSKÉ SILE — ZDA, Sovjetska zveza in Velika Britanija so do sedaj izvedle približno 246 nuklearnih eksplozij. Pri tem sproščena eksplozivna energija odgovarja energiji, ki bi jo dalo 100.000.000 t trotila. Med drugo svetovno vojno je bila iz avionov odvržena le petdesetina gornje vrednosti.

Z **ATOMSKO URO** je bilo ugotovljeno, da se zemeljski dan povečuje. Dnevni prirastek v obdobju enega leta znaša polovico tisočinke sekunde.

S **POLEDICO CESTIŠČ** imajo tudi drugje po svetu težave. Na dokaj originalen način pa jih poizkušajo odpraviti v Angliji. Tam so namreč na dveh mestih vršili poizkuse z električnim ogrevanjem cestišča. Pri tem so uporabljali napetost 10—240 V in moč 11—103 W m².

V **ZDA JE VEDNO MANJ CESTNIH ŽELEZNIC**, celo številne moderne vozove jemljejo v zadnjem času iz prometa in jih prodajajo po vsem svetu. Mesto Chicago na primer je imelo svoj čas 3700 vozov cestne železnice, pred nedavnim pa se je poslovilo še od zadnjih.

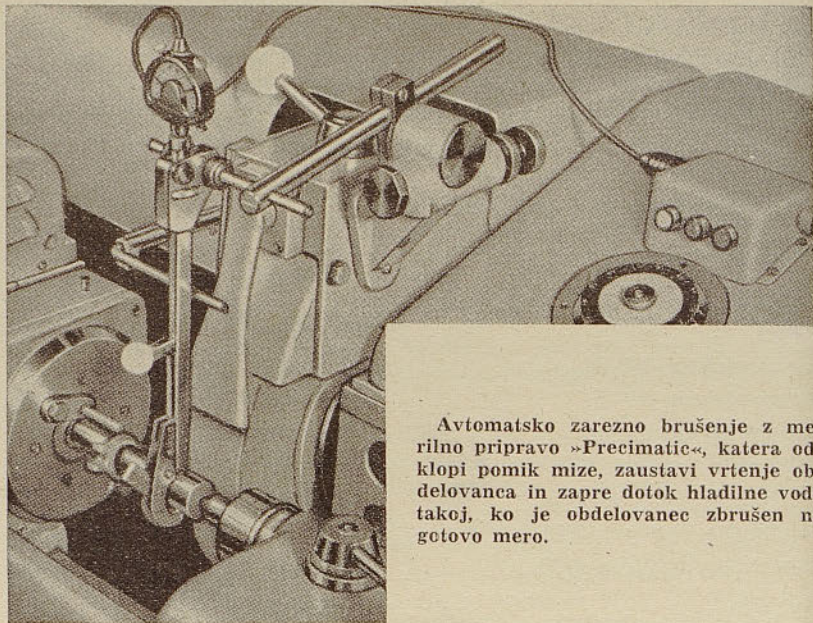
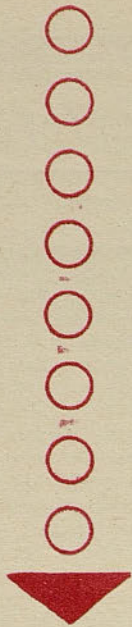
BATERIJSKE TELEVIZIJSKE SPREJEMNIKE sta razvili dve angleški firmi. Poraba aparatov, v katere so vgrajeni tranzistorji, znaša 15 W. Do sedaj so bili javnosti predstavljeni le poizkusni proizvodi.

Z **TEHNIŠKI RAZVOJ** porabi firma Telefunken 7 odstotkov vrednosti celotnega prometa. V razvoju je zaposlenih približno 1000 razvojnih inženirjev. Ti podatki nudijo zanimivo primerjavo.

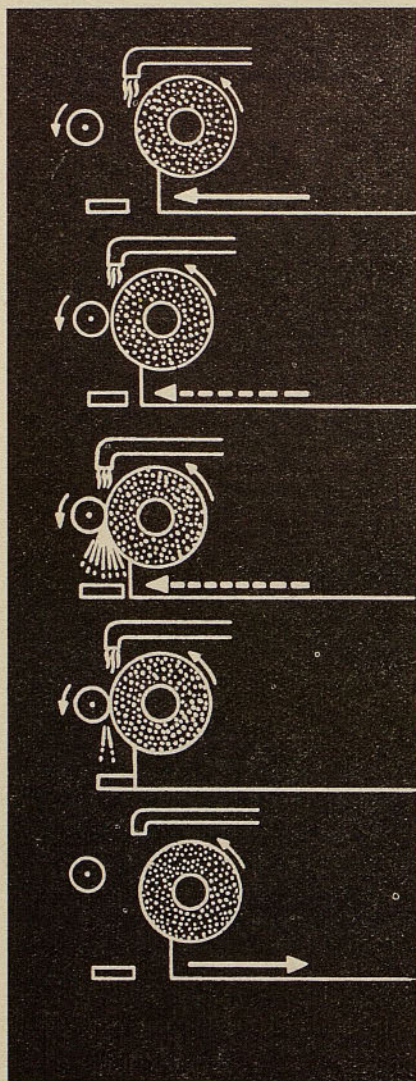
V **POLJSKI PLANIRAJO**, da bodo v letih 1961 do 1965 elektrificirali 1000 km obstoječih železniških prog.

(Nadaljevanje s strani 56)

nered pri izrabljanju dopustov, ker bi vsak delavec hotel izrabiti dopust v letu takrat, ko bi izpolnil ustrezno višjo delovno dobo, ki bi mu dajala pravico do daljšega dopusta. Da bi se pri določanju dolžine dopusta obdržal red, bi bil najustreznejši način za presojanje delovne dobe ta, da bi se dosežena delovna doba, odločilna za določanje dopusta, upoštevala, če jo delavec doseže do konca koledarskega leta, pa čeprav izrabljuje dopust že prej, med letom.

Avtomatsko zarezno brušenje z merilno pripravo »Precimatic«, katera odklopi pomik mize, zaustavi vrtenje obdelovanca in zapre dotok hladilne vode takoj, ko je obdelovanec zbrušen na gotovo mero.

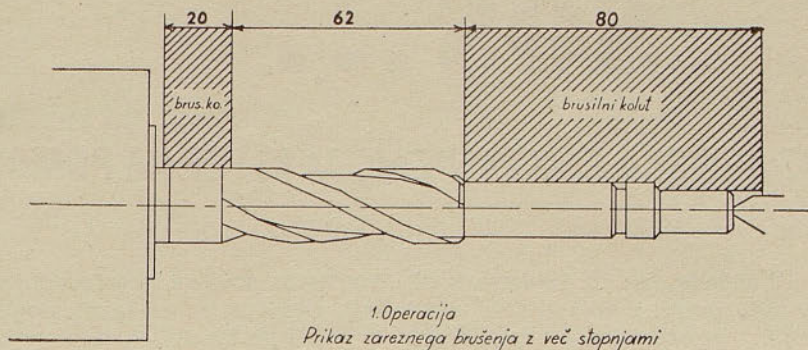
Novi stroji prihajajo

Veliko jih je že prišlo, mnogi dajejo tudi že svoj prispevek za čim lažje in boljše izpolnjevanje postavljenih nalog. Mislim, da ni »Iskraša«, ki bi se ne veselil teh pošiljk, pa čeprav nalagajo nekaterim dodatno naporno delo preden jih postavijo na mesto, ki jim je že vnaprej odrejeno. Nekaj strojev je enostavnih, veliko pa najnovejših, zgrajenih po zadnjih izsledkih tehnike. Hidravlični okroglo brusilni stroj od firme MSO iz Zap. Nemčije bomo rabili za brušenje gredi za avtoelektriko in bo stal v naši prvi obdelovalni liniji za dele, ki jih potrebuje naša razvijajoča se industrija motorjev in avtomobilov. Poleg normalnega okroglega brušenja lahko brusimo zarezno. Ker pa lahko brusne kolute sestavljamo na poljubna odstopanja, nam to omogoča, da z zarezno metodo pobrusimo več nastavkov naenkrat, kar nam pride prav posebno pri brušenju raznih

gredi, ki jih pri artiklih avtoelektrike rabimo veliko. Seveda moramo brusne kolute pred brušenjem poravnati z diamantom, ki drsi po šabloni, katera ima obliko brušene kosa. To pa še ni vse! Stroj ima vgrajeno tudi posebno merilno napravo, katera izklopi delovanje stroja takoj, ko je del zbrušen na gotovo mero. Stroj opravlja celotno brušenje sam, dolžnost brusilca je le, da ga nadzira in vpenja nove kose. Napake pri brušenju znašajo do 0,002 mm. S tem strojem smo dosegli, da delavec z manjšim naporom napravi več in bolj kvalitetno delo. To naj podkrepim s praktičnim primerom. Gred za starter 1,8 KM brusimo po starem načinu 10 minut. Z novim strojem pa le 2 minuti. Podobnih primerov bi lahko naštel še več. To pa naj povežem še s tolikokrat imenovano delovno storilnostjo. Pot do večje storilnosti nas ne vodi samo skozi večje »garanje«, kajti pri tehnič-

nih normah se brez izčrpanja posameznika to ne da doseči, efekti pa tudi niso trajni. Zato je stabilnejše dviganje storilnosti nujno iskati v boljši organizaciji celotnega poslovanja, kakor tudi boljše organiziranja delovnih procesov, ter nabave sodobnejših strojev. Res je, da v »Iskri« precej delamo na tem področju, toda krepko bo potrebno zavihati rokave, da bomo uspešno sledili vedno hitrejšemu napredku v svetu.

Nju

Sprehod po samskem domu

Ko sem se zadnjič mudil v personalnem oddelku, sem tam zagledal prijatelja in ga vprašal, kaj išče pri nas v Iskri. Takoj mi je pojasnil, da se bo v Iskri zaposlil in da je prišel zaradi stanovanja. V personalnem oddelku je izvedel, da bo dobil stanovanje v Samskem domu na Planini.

Tudi mene je zanimalo, kakšno je življenje mladih ljudi v tem domu, kjer preživljajo skoraj ves prosti čas, gledajo zvečer televizijo, poslušajo radio in se pogovarjajo.

Skupaj sva odšla proti Domu. Lepo naju je sprejel upravnik in nama pokazal, v kateri sobi bo stanoval moj prijatelj. Takoj sem postal pozoren na opremljeno sobo in mislil sem si, da naša tovarna lepo skrbi za mlade ljudi, dekleta in fante, ki se zaposlijo v našem podjetju.

Ne bi pa dobili prave ocene o samem »Samskem domu«, če ne bi spregovorili s stanovalci samimi. Kar poslušajmo jih. Prvi se mi je predstavil

Janez Žibert: Zaposlen sem kot strojni ključavničar v vzdrževanju strojev. V Samskem domu sem se naselil marca meseca lani. Za enkrat sem s stanovanjem zadovoljen, povedati pa moram, da mi Samski dom ni preveč všeč. Prepričan sem, da bi marsikateremu od nas bolj ugajale samske sobe, ki bi jih napravili v blokkih, kjer so tudi družinska stanovanja in bi človek tako izgubil občutek kasarniškega sistema stanovanj. V glavnem se držim doma, zato mi je soba še toliko bolj priljubljena. Zvečer gledam televizijo. Poleti pa igram popoldan odbojko in zato je nujno potrebno, da se zgradi novo odbojgarsko igrišče, saj je za mladega človeka, poleg dela v tovarni šport res dobro razvedrilo.

Berložnik Jože: Zaposlen sem v OTK. Pripomniti moram, da sem s stanovanjem zadovoljen. Ni mi pa všeč to, da stanujemo trije v eni sobi in bi bila po

mojem mišljenju dva dovolj. Upam pa, da se bo stanje izboljšalo, ko bodo družine, ki stanujejo v Samskem domu dobile stanovanja.

Škofic Rudi: Po poklicu sem strojni ključavničar in sem zaposlen v splošnem oddelku. Samski dom je moj dom že od leta 1953. Soba mi služi bolj kot prenočišče, ker se v glavnem zadržim v mestu in zunaj doma. Pogrešam pa pralnico in sploh uslužnostne servise v bližini Samskega doma in mislim, da je to eno izmed perečih vprašanj, ki se morajo kmalu rešiti. Najemnina se mi zdi, z ozirom na to da stanujemo v sobi po trije, 1355 dinarjev previsoka in bi bila po mojem mnenju realna 1000 dinarjev.

Rysman Regina: Zaposlena sem v komerciali. V Samskem domu mi ni nič preveč všeč, to pa predvsem zato, ker stanujemo po tri dekleta v eni sobi. V glavnem se držimo doma in zato postane v sobi včasih vzdušje neznosno. Sem absolutno proti temu, da so po tri stanovalke v eni sobi.

V Domu je tudi upravni odbor, katerega članica sem tudi jaz. Na sejah odbora obravnavamo gospodarske probleme Doma. Nujno bi rabili 2.000.000 dinarjev za popravilo (za prepleskanje oken, vrat, sploh za opremo). Ne manjka besed o disciplini in pa tudi o čistoči, kar je prvi pogoj za takšno ustanovo. Poudariti pa moram, da se je marsikaj izboljšalo odkar so izmenjali upravnika, po drugi strani pa moram grajati tovarno, kajti zdi se mi, da se v gotovih primerih premalo briga za »Samski dom« in njegove probleme.

Lavrič Boris: V Samskem domu predvsem pogrešam bolniško sobo. Zato je nujno, da se le-ta ustanovi. Imamo veliko primerov, ko zboli stanovalci za nalezljivo boleznijo, pa je prisiljen ležati v sobi še z ostalima stanovalcema, ki jima tako grozi nepotrebna okužba in bolezen.

Tudi Prelovšek Jože, Drašler Janez, Koren Peter, vsi ti, ki so na mah postali moji prijatelji, so mi hoteli pripovedovati o dobrih in slabih straneh Samskega doma.

Zaključil sem svoj sprehod po Samskem domu. Spregovorili so stanovalci, upravljavci doma in dali svoje pripombe in predloge.

M. Ž.

SOS...

GASILSKA ORGANIZACIJA KLIČE NA POMOČ

V nedeljo, dne 18. januarja je bil v naši tovarni v kino dvorani občni zbor prostovoljnega gasilskega društva naše tovarne. Sklican je bil za pol deveto uro in člani so tudi res takrat prišli, bilo jih je okrog petdeset. Potem pa so čakali na predstavnike tovarniških organov in političnih organizacij. Čakali so jih točno pol ure in še nekaj več, ker so mislili, da se bo od skupaj 20 povabljenih vsaj eden odzval. Z globokim razočaranjem so ugotovili, da čakajo zaman, ker se nikomur od povabljenih ni zdelo potrebno priti na občni zbor. Na občni zbor so prišli predstavniki drugih društev in višjih gasilskih forumov, od tovarniških predstavnikov pa ni bilo nobenega.

Na občnem zboru so člani govorili o koristnih zadevah. V poročilu upravnega odbora pa je bilo med drugim tudi povedano, da društvo na noben način ne more za svojo dejavnost zainteresirati tovarniških organov in političnih organizacij. Nasprotno, ob raznih prilikah se je društvo in njegova dejavnost omalovaževala, za kar so lep primer lanskoletne vaje civilne zaščite v naši tovarni. Na zboru so govorili o

rezultatih svojega prostovoljnega dela. Društvo je lani imelo skupaj 30 vaj, 3 predavanja, izveden je bil sanitetni tečaj. Društvo se je udeležilo gasilskih strokovnih nastopov in vaj izven podjetja. Posebna skrb je bila posvečena preventivnim ukrepom po delavnicah, predvsem v bakelitni delavnici in lakirnici. Društvo je opozorilo na neurejene požarno varnostne razmere v nekaterih oddelkih, delalo na obnovi svoje opreme in izvrševalo tudi drugo društveno dejavnost. Skratka, društvo je delalo aktivno, za to pričajo zgornje številke. Člani so pri tem žrtvovali pretežni del svojega prostega časa, nihče pa ni dobil nobene ure plačane, kakor je to v nekaterih drugih podjetjih. Zaradi vsega tega pa so člani na občnem zboru sklenili, da zaprosijo kolektiv, da jim pomaga pri uveljavljanju njihove koristne dejavnosti, ker menijo, da kolektivu ne more biti vseeno, ali ima v svojih vrstah organizacijo, ki skrbi za čuvanje podjetja pred elementarnimi nezgodami, ali pa je nima in da mu zaradi tega ne more biti vseeno, kakšen odnos imajo do nje njegovi izvoljeni predstavniki.

Samo v ilustracijo naj navedem, da je bil isti dan tudi občni zbor v sosednjem društvu tovarne Tiskanine. Kakšen je tam odnos, najlepše vidimo iz tega, da so na tem občnem zboru bili navzoči naslednji predstavniki: tehnični direktor tovarne, sekretar tovarne, predsednik delavskega sveta, član upravnega odbora, sekretar tovarniškega komiteja ZKS, predsednik IO sindikalne organizacije, predsednik tovarniške mladinske organizacije in zastopnik tovarniškega odbora protiletalske zaščite, skupaj torej 8 najodgovornejših predstavnikov podjetja, ki so se zbora ne samo udeležili, temveč tudi z aktivnim sodelovanjem na občnem zboru pokazali interes svojega kolektiva za delo te organizacije.

Želja naših gasilcev je samo, da se ta odnos tudi pri nas enkrat spremeni, če pa kdo misli, da društvo ni potrebno, pa naj se o tem jasno izjavi. Pripominjamo še, da društvo lansko leto pa vse do današnjega dne ni prejelo obljubljenih dotacij za kritje svojih društvenih potreb, kar seveda tudi ne more vzpodbudno vplivati na dejavnost društva.

Ta članek je bil napisan po sklepu občnega zbora z namenom, da se odnosi popravijo in temu društvu prizna tisto mesto v podjetju, ki mu z ozirom na njegov namen in dejavnost pripada.

Predsednik upravnega odbora
PGD »Iskra«
Viktor Arhar

Zopet se je začela sezona izletov, ki se jih kolektivi naših oddelkov radi udeležujejo

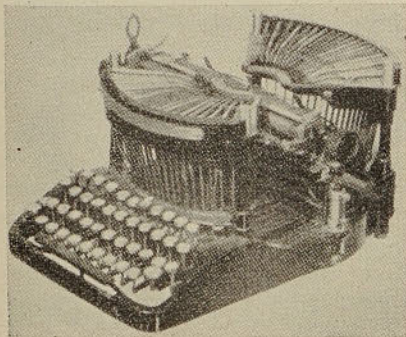
Kolektiv ambulante na izletu

Estetsko oblikovanje naših izdelkov

Še pred nekaj desetletji se zunanji obliki industrijskih izdelkov ni posvečalo nobene pozornosti. Konstruktorji so imeli pred očmi bolj funkcionalnost samega izdelka kot pa njegov zunanji izgled. V nadaljnjem razvoju so izboljševali zmogljivost izdelkov (predvsem pri strojih), iskali čim boljši material in tako spreminjali oblike samega artikla, ne oziraje se na njegovo harmonično skladnost in zunanji izgled. S tem želimo povedati, da je bila prvotna želja izumiteljev in konstruktorjev le izdelati artikel, da bi z njim proizvajali in tako povečali proizvodnjo; šele kasneje z razvojem in napredkom industrije kot tudi kulturnega nivoja družbe, se je izbrusil estetski okus in oblikovanje tako pri konstruktorjih kot pri kupcih. Znano je, da je danes zelo težko prodajati take izdelke, ki ne odgovarjajo sodobnemu okusu tržišča. Problem, kako oblikovati industrijske izdelke, da bi nam koristno služili v praktičnem življenju, bili v okras okolici in pri delu ugodno vplivali, ne zaposluje samo konstruktorja, proizvajalca

Estetsko oblikovan in samo tehnično izdelan pisalni stroj

in oblikovalca, temveč v enaki meri tudi prodajalca in kupca. Najosnovnejše pri oblikovanju izdelka, kar moramo upoštevati, je dejstvo, da mora izdelek izpolnjevati vse biološke potrebe kupca od uporabljivosti izdelka v praksi do čustvenega zadovoljstva, ki ga ima kupec pri njegovi uporabi. Pri tem pa mora oblikovalec upoštevati funkcije izdelka, zahteve proizvodnje in želje kupca ter vse vskladiti v končno obliko, ki jo naj ima izdelek.

Dejavnost, ki danes proučuje obliko izdelkov, pri tem pa upošteva sodobno umetniško gledanje, razvoj in napredek industrije ter okus kupcev, se imenuje estetsko oblikovanje izdelkov. Tako estetsko tehnično oblikovanje je danes že v splošnem prodrlo v krog strokovnih kadrov, ki imajo opravka s konstruiranjem izdelkov, ni pa se še popolnoma ukoreninilo v praksi. Ta važna funkcija je bila ponekod prepuščena posameznim konstruktorjem in njihovega obzorju ali pa ad hoc sestavljenemu odboru strokovnjakov, niso pa pritegnili k sodelovanju posebnih strokovnjakov, ki se zanimajo in specializirajo samo za oblikovanje, niti niso poklicali k posvetovanju prodajalcev, ki poznajo tržišče in njegov okus. Posledica takega nesodelovanja je bila, da so prihajali in delno še prihajajo na tržišče izdelki, ki ne ustrezajo zahtevam in pojmom modernega oblikovanja. Čisto razumljivo je, da se tehnični strokovnjak ne more poleg svojega rednega dela poglobiti še v specialni študij sodobnega oblikovanja, umetnosti in arhitekture. Zato posamezne večje industrije in podjetja uvajajo posebne oddelke ali strokovnjake za estetsko oblikovanje, ki poleg svoje prakse redno spremljajo sodobno oblikovanje in pridobljene izkušnje prenašajo na svoje artikle bodisi, da so sami oblikovalci izdelka, bodisi kot strokovni svetovalci.

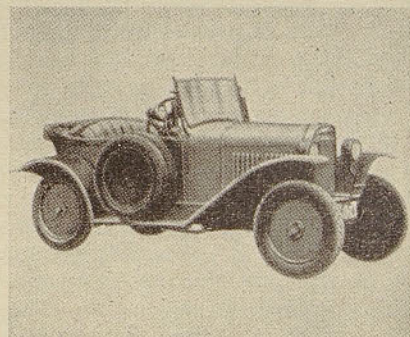
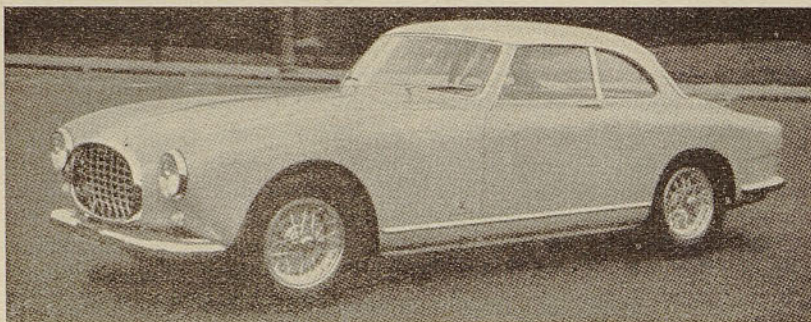
Mi vsi smo zainteresirani, da bi bili naši izdelki ne samo kvalitetni, ampak tudi sodobno oblikovani. S tem bomo še bolj približali izdelke kupcem, obenem pa dosegli to, da bo že sam lepo oblikovan izdelek postal pojem naše tovarne in predstavljal pri kupcih dojem zrelega umetniškega oblikovanja. Kajti dobro oblikovan izdelek psihološko vpliva na kupca in vzbudi v njem željo za nakup, pri uporabi pa mu nudi zadovoljstvo zaradi njegove praktičnosti, prikladnosti in lepe oblike.

Iz vseh teh razlogov je bilo uvedeno v propagandnem oddelku delovno mesto arhitekta, ki naj bi sodeloval ali svetoval in pomagal pri določitvi zunanjih oblik naših izdelkov. Jasno je, da bo prišla njegova dejavnost do izraza le tedaj, če bo sodeloval od vsega začetka, to je od prve ideje za izdelavo ali

konstrukcijo nekega artikla, ob stalnem sodelovanju in posvetovanju s konstruktorji do končne, odobrene oblike izdelka. Razumljivo je, da z uvedbo tega mesta ne bo takoj videti nekega odločnega preobrata, saj ne moremo iz objektivnih razlogov vzeti iz produkcije že utečenih proizvodov, pač pa bo to mogoče pri vsakem novem izdelku, če ne popolnoma, pa vsaj delno. Kajti tudi na tem področju je potrebna daljša razvojna doba, uspeh pa bo vidno naraščal z izkušnjami, pridobljenimi tako na naših kot na konkurenčnih izdelkih. Naša želja je, da bi se ta kontakt med propagandnim oddelkom in razvojnim laboratorijem, med oblikovalcem in posameznimi konstruktorji vedno bolj poglobljal in postal stalna oblika dela. Samo tako sodelovanje bo obojestransko koristno, končni uspeh pa bo pokazal na tržišču našo zrelost tudi v estetskih oblikah naših izdelkov.

Danes si estetsko neoblikovanega avtomobila sploh ne moremo zamisliti v prodaji.

Desno: Avto »Opel«, iz prve serijske proizvodnje, samo funkcionalno oblikovan, prav gotovo ne bi več osvojil kupca. — Levo: »Ferrari 212«, oblikovalec karoserije Pinin Farina Torino.

LETNA KONFERENCA ZKS GRUPE »NOVA STAVBA«

Po posameznih oddelkih naše tovarne so se začele grupne letne konference ZKS, na katerih so člani pregledali dosedanje delo, pomanjkljivosti in uspehe, izvolili nove sekretariate in kandidate za tovarniški komite ZKS tovarne.

Tako je imela grupa »Nova stavba v sredo, 18. februarja 1959 svojo letno konferenco, ki jo je vodil delovni predsednik Stane Valentar. Poročilo je podal sekretar grupe tov. Dušan Lozar. V svojem zelo obširnem izvajanju se je dotaknil politične in gospodarske situacije v svetu, obravnaval pomen potovanja našega predsednika republike tov. Tita v dežele Azije in Afrike in odnose z vzhodnimi državami, govoril o boju za dvig standarda naših delovnih ljudi, o investicijah, o pomenu VII. kongresa ZKS in študiju, pretresal delo UO in DS, dal svoje pripombe k sodelovanju s sindikalno podružnico, obravnaval tudi naše tovarniške probleme in ugotovil veliko koristnost proizvodnih sestankov za doseganje na-

ših proizvodnih nalog, pohvalil je aktivnost mladinske organizacije, ki deluje pod novim vodstvom.

Na koncu svojega izvajanja je tov. Lozar pozval vse navzoče, naj se redno in polno udeležujejo študijskih sestankov, na katere bi bilo potrebno pozvati tudi nečlane, posebno pa perspektivne mladince.

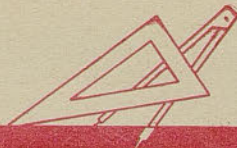
V razpravi je bilo obravnavano več problemov, med njimi tudi podražitev dnevniških obrokov v naši menzi. Tov. Silvo Hrast je pojasnil, da je to podražitev narekovala nujnost, kajti delovni kolektiv je do sedaj moral kriti izgubo približno 5000 din mesečno na vsakega abonenta, kar znese letno kar 60.000 din in 200 abonentov...

Po volitvah je sestav novega sekretariata naslednji: Jože Cvar, Dušan Lozar, Mara Mihelič, Silva Oman in Stane Valentar, dočim so bili naslednji tovariši izvoljeni za kandidate tovarniškega komiteja: Ludvik Kranjc, Dušan Lozar in Janko Vodnik.

Na koncu je tov. ing. Železnik opozoril na povečan proizvodni plan, ki ga bomo morali izpolniti ob istem številu zaposlenih s tem, da najdemo notranje rezerve. Potrebno bo dosti truda in prepričevanja, da bomo te rezerve dobili in pravilno zaposlili.

Konferenci, ki je vsestransko uspeša, je prisostvovalo tudi več povabljenih nečlanov.

-ec

Razgovor s tremi

Življenje prinaša precej sprememb v naše družbeno življenje po tovarnah, mestih in tako tudi na našo šolo. Pa pogledjmo, kaj so nam povedali v Industrijski kovinarski šoli »Iskra«. Najprej smo poiskali predsednika mladinske organizacije, Martina Graheka, učenca III. letnika kovinarske stroke.

»Z veseljem sem se vpisal na to šolo z mislijo, da si pridobim strokovno znanje, da bom stopil v življenje sposoben sprejeti delo, ki nam ga bodo starejši prepustili«, mi je za uvod dejal tov. Grahek. »Z mladinsko organizacijo se ne morem prav preveč pohvaliti. Organizacija ne igra tiste vloge na šoli kot bi jo sicer morala. Tu je krivda na nas vseh, posebno pa še na nekaterih, ki sploh ne kažejo zanimanja za delo z mladino, pa čeprav so za to sposobni. Ravno tako ni pokazala uspehov niti šolska skupnost in delo leži le na posameznikih. Treba bo najti obliko dela, ki bo pripeljala vsaj do povprečnih uspehov. S tem delom, kar smo ga opravili do sedaj, nikakor nismo zadovoljni.«

Profesor telesne vzgoje, tov. Franc Šurc, pa nam je povedal:

»Precej je ljudi, ki mislijo, da ni telesna vzgoja na šoli tako važna kot so ostali predmeti, zato jo mnogi tudi podcenjujejo. Moje mišljenje pa je ravno nasprotno, saj telesna vzgoja krepi telo mladega človeka in ravno tako ji pripada vsa pozornost kot ostalim predmetom.

Velika težava pri nas v šoli je v tem, da nimamo telovadnice in smo zato vezani le na lepo vreme. Letos smo si uredili drsališče, na katerem smo se drsali in igrali hokej. Poleti pa se bavimo največ s

športnimi igrami in to največ z roketom, odbojko in pa tudi z atletiko. Predvidenih imamo tudi nekaj športnih dni, v katerih mislimo izvesti razna športna tekmovanja in tako preizkusiti svoje moči. Kar se denarja tiče za športne rekvizite, smo zaenkrat lahko zadovoljni, saj ima uprava šole veliko razumevanja. Če nam bo uspelo, bomo po sklepu I. kongresa telesne kulture ustanovili na šoli športni aktiv in prepričan sem, da bo opravičil svoj obstoj.«

Direktor šole, tovariš Franjo Brunskole, pa nam je zaupal še tole:

»Lahko smo vsi prav ponosni, da je prav Industrijska šola »Iskra« najboljša kovinarska šola v Jugoslaviji. Ob zaključku lanskega šolskega leta je bilo izvedeno enotno anketiranje učencev industrijskih šol. Rezultati ankete pa so prav naši šoli priznali ta častni naslov. Kakor je že znano, naša šola usposablja učence za strojne ključavničarje, orodjarje, rezkarje, finomehanike, strugarje, razne električarje in mehanike telefonskih naprav. Vsi učni prostori so zračni in svetli in so sodobno urejeni. Učenci imajo dovolj orodja in merilnih naprav, tako da pri praktičnem delu ni nikakega beganja in s tem zapravljanja učnega časa. Šola ima skoraj vsa potrebna učila in instrumente tako, da je pouk vsestransko nazoren in zato sodoben. Odnosi med šolo in podjetjem so prav dobri. Tovarna oskrbuje šolo z najrazličnejšim materialom in najrazličnejšimi merilnimi instrumenti, ki jih potrebujemo zlasti pri pouku elektrostroke.

V bližnji bodočnosti bo nujno potrebno, da se šola dvigne še za eno nadstropje. Vključevanje vajencev v našo šolo iz tovarne »Plamen«, Kropa in »Veriga«, Lesce tudi potrjuje to potrebo,« je zaključil svoje pripovedovanje direktor šole, tov. Franjo Brunskole.

Milan Živkovič

Tinetu vslovo

Leta 1906 se je rodil kot otrok družine delavca, proletarca. Ko je dovršil potrebne šole, se je izučil za ključavničarja. Že takoj v mladih letih je okusil dobrote zatiranja delavskega razreda. Vendar ni klonil. Boril se je za obstanek delavca. Zaradi tega je bil že v stari Jugoslaviji zapisan kot nasprotnik zatiralnega režima. Kot tak je tudi ostal na seznamu sumljivih oseb.

Ko je okupator vdrl v našo domovino, ga je vnesel na listo oseb, ki niso bile zaželeni. Tako se je tudi on znašel med neštetimi, ki jim je bila namenjena smrt v taborišču. Preselili so ga v taborišče zaradi tega,

ker je zahteval svoje pravice, preselili so ga zato, ker je ljubil svojo zemljo, svoj dom.

Ko je moral okupator položiti svoje moralno orožje, se je tudi on vrnil nazaj v svojo domovino. Leta 1955 se je zaposlil v naši tovarni. Postal je enakovreden član našega kolektiva, postal je dober delavec, delavec, ki je delal zase, za našo skupnost. Zaradi trpljenja v koncentracijskem taborišču je tov. Cof Valentin zbolel. Postal je nezmožen za delo, zaradi tega so ga invalidsko upokojili.

Po dveh mesecih upokojitve pa ga je bolezen iztrgala iz naših vrst. Ostal nam bo v spominu kot dober delavec in tovariš.

Sodelavci

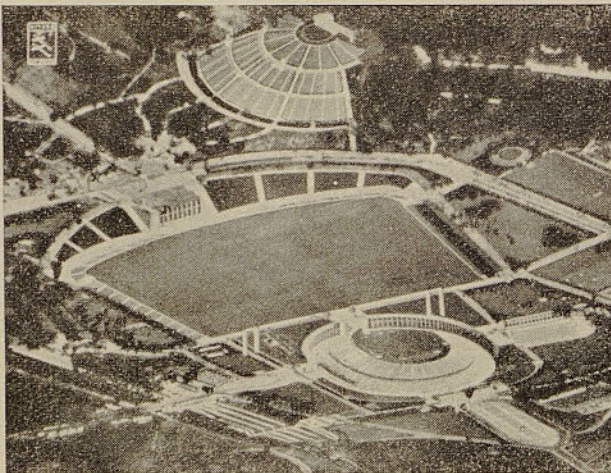
Berlin — glavna trgovska ulica

Vsa svetovna javnost z zaskrbljenostjo pričakuje končne rezultate velike politične borbe za Berlin. Ne mine dan, da ne bi v časopisju zasledili kake nove verzije o bodočnosti tega večmilijonskega — nekdanj glavnega mesta Nemčije. V takem vzdušju obiskati to mesto je vsekakor zanimivo. Vožnja ni bila posebno zanimiva. Velika avstrijska zimska letovišča izgledajo zelo žalostno. Zima je pri njih prav tako skopa s snežno odejo kot pri nas. Povsem drugače pa je bilo v Berlinu. Snežilo je na vso moč in tudi snega je bilo več kot običajno. Res je tudi, da jim ta snežna odeja dela dosti preglavic, toda rešujejo jih zelo uspešno.

Politična situacija, v kateri so se znašli, malih ljudi skoraj ne vznemirja, ker so prepričani, da jih zahodni zavezniki ne bodo pustili na cedilu. V gospodarstvu pa se to vseeno pozna, kajti borze izkazujejo padeč delnic.

Zelo zanimivo je dejstvo, da so bili Rusi ob koncu vojne pri ljudeh veliko bolj priljubljeni kot Ameri-

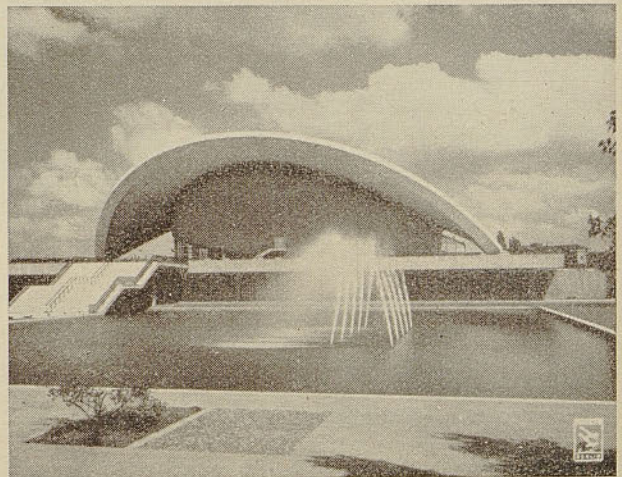
Olimpijski stadion

BERLIN

MESTO NASPROTIJ

kanci. To pa iz enostavnih razlogov. Rusi med vojno sploh niso bombardirali in je zato civilno prebivalstvo po zaledju za vse tegobe vojne krivilo Amerikance. Toda to mišljenje se je po vojni obrnilo v prid Americancem, ker so jih Rusi takoj po prihodu »osvobodili« vseh strojev in drugih naprav po tovarnah, tako da so ostali praznih rok in so samo za golo preživljanje do leta 1948 morali krepko delati. Potem pa so z Maršalovim planom in svojo vestnostjo kmalu ustvarili »nemški čudež«.

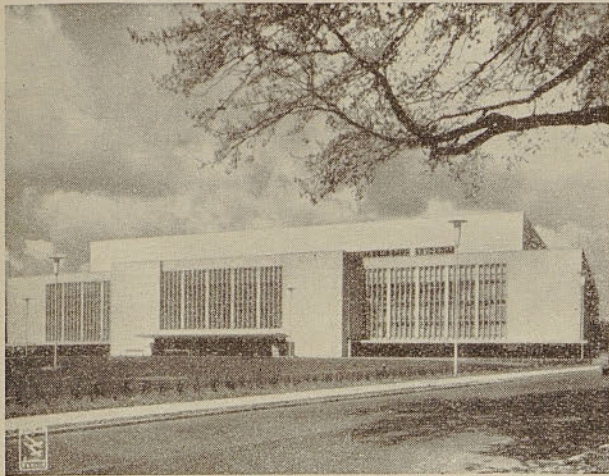

Kongresna dvorana

V tako obsežnem mestu kot je Berlin peš ničesar ne opraviš. Zato imajo promet v mestu zelo dobro razvit. Razen več vrst prevoznih sredstev po zemlji imajo tudi veliko podzemno železnico, ki vozi po obeh delih Berlina. V zapadnem delu gradijo sedaj še novo, ki je predvidena za vožnjo pod zapadnim Berlinom. Ne morem si predstavljati kako bi izgledalo, če bi morali zaradi posoljenih cest ustaviti ves promet, kot so to napravili v Ljubljani.

Nikjer drugje v Nemčiji nisem videl toliko ostankov vojne kot ravno v Berlinu. Toda v zapadnem delu te rane hitro celijo. Gradbena dejavnost se kljub zimi ni zmanjšala. Pri tolikem prometu si je težko zamisliti, kako bi uredili prostor za parkiranje.

Videl sem tudi nekaj spomenikov, ki so jih postavili v čast atentatorju na Hitlerja in generalom, ki so bili zapleteni v državnem udaru. Prav tako je postavljen spomenik žrtvam fašizma od leta 1933. Zanimivo pa je dejstvo, da je spomenik »Zračni

Charlottenburg

most«, ki so ga postavili v zahvalo zaveznikom, ob času ruske blokade mesta, veliko bolj veličasten. Veliko zanimanje pri tujcih vzbujata tudi »Kongresna dvorana«, ki so jo Američani podarili Berlinu. Videl sem tudi trdnjavo »Spandau«, v kateri so zaprti zadnji trije vojni zločinci. Tudi moderna evangelijska cerkev je vredna ogleda. Zanimiv je bil tudi ogled akvarija, v katerem lahko vidiš najmanjše ribice pa tja do krokodila — ribe vseh kontinentov in voda. Nekateri pa so že tako grde, da te takoj mine ves apetit do sicer okusne ribje pečenke. Dosti je še zanimivosti, katere radi pokažejo radovednim tujcem. Obnovljena brandenburška vrata — eden izmed mejnih prehodov med obema Berlinoma, stojijo zelo mogočno. To pa je še veliko bolj opazno, ker je tod okoli še vse razrušeno. Na drugi strani se vidi edino obnovljeno ulico vzhodnega Berlina »Stalin Ale«, prej »Unter den Linden«. Ker so na tem mestu stale glavne utrdbne fašistične vladavine z znanim Hitlerjevim bunkerjem, so tu Rusi bili srdite borbe z zadnjimi obupanci fašističnega režima za osvojitve mesta. Če človek opazuje tako z meje oba dela mesta, ne more verjeti, da na vzhodu dopuščajo tako razliko, ki jo vsakdo takoj opazi. V zapadnem delu živahna gradbena dejavnost, ki jo podpira vsa Zvezna republika, na vzhodu še vse polno ruševin in nerazsvetljenih ulic. Opaziti pa je dosti različnih gesel, ki so pribiti po teh žalostnih ostankih. Trgovine so zelo slabo založene, blaga pa velikokrat zmanjka. Južno sadje dobijo samo za božič, potem je pa po njem. Nylona, robe, ki jo pri nas ženski svet tako ceni, nimajo. Primeri, da je blago razstavljeno, v trgovini pa ga ni mogoče kupiti, niso redki. Prebivalci prejemajo še živilske nakaznice. Torej pri njih še vedno tisto, kar smo mi prebrodili in se le medlo še spominjamo — bilo je nekoč... To navajam zato, ker so imeli in imajo toliko povedati o našem standardu, za katerega pravijo da zaostaja za državami vzhodnega bloka. Nemci pa ocenjujejo njihovo propagando le skozi ogledalo stvarnosti, ki pa v berlinskem primeru dela celo slabo uslugo njim samim.

Nju

V preteklih letih se je pojavila pri članih našega kolektiva močna težnja, da se ustanovi nekaka institucija bodisi v okviru sindikalnega odbora ali pa izven njega, ki bi imela nalogo, da opravlja hranilniški in posojilniški posel. Način poslovanja naj bi bil tak, da bi člani vlagali in si izposojevali denar tako, kakor so svoječasno poslovale Hranilnice, odnosno tako, kakor posluje še danes Narodna banka. Pri tem je bilo upoštevano dejstvo, da vlaganje v NB in Hranilnicah zahteva več časa, da te ustanove uradujejo samo v času, ko je pretežna večina naših članov zaposlena in ni bilo mogoče vedno dvigati denar v poljubnih vsotah. Glede posojila manjših zneskov, ki jih v slučaju nujne potrebe ni mogoče tako hitro dobiti iz banke pa je bilo dogovorjeno, da bi se v okviru hranilniške in posojilniške službe, organizirane v tovarni, lahko dvigali manjši zneski v primeru nujnih potreb in vračali v rednih mesečnih obrokih, kolikor ne bi posojilojemalec imel že vložnega denarja.

Pri vsem tem je bilo treba računati, da taka hranilniška in posojilniška služba zahteva gotovo začetno glavnico, ker sicer ni mogoče računati na redni potek vlaganja in izposojevanja. Zamisel sama je bila postavljena tako, da naj bi tisti, ki vlagajo denar, pomagali onim, ki denar nujno rabijo pa ga trenutno nimajo, to se pravi, da bi bil denar namenjen samo za kratkoročna posojila. Zato je pripravljali odbor dal naziv tej službi »Vzajemna pomoč«. Izvršni odbor sindikata je celotno akcijo podprl in dal za redno poslovanje glavnico tako, da v okviru pravil posluje »Vzajemna pomoč« že od leta 1957 dalje. Pravila določajo, da

VLOGA IN POMEN SAMOPOMOČI

ima vsak član »Vzajemne pomoči« pravico do dviga določenega zneska posojila, če ima vloženi vsaj delni znesek posojila. Promet »Vzajemne pomoči« je precejšen, ker člani dvigajo že vloženi denar ali pa jemljejo posojila, do katerih imajo pravico in sicer, če ima vloženi din 4.000.—, lahko dvigne do din 20.000.—, odnosno če ima vloženi din 3.500.—, lahko dvigne do din 15.000.— posojila, oboje proti vrnitvi v šestih mesecih. Po pravilih »Vzajemne pomoči« je lahko član vsak delavec oziroma uslužbenec tovarne »Iskra«, ter je celotno poslovanje urejeno kakor običajna hranilniška in posojilniška služba na prostovoljni podlagi in s hranilnimi knjižicami.

»Samopomoč« pa je nastala na podlagi dosedanjega tarifnega pravilnika, ki ga je Delavski svet uveljavil in po načinu delitve tistega dela dobička, ki ostane v podjetju za povečanje plač nad plačami po tarifnem pravilniku. Iz teh sredstev se formira 5% sklada za »Samopomoč«, ki ga upravlja Delavski svet podjetja. Namen sklada je dvojen:

a) 30% sredstev je namenjeno za pomoč v obliki denarnih podpor takim članom kolektiva, ki živijo v težkih socialnih pogojih,

70% sredstev pa je namenjeno za denarna posojila članom kolektiva.

DS je določil tudi, da daje vsa zgoraj navedena sredstva, ki so namenjena za podpore, na razpolago sindikalni podružnici v podjetju, ker ima itak dobro organizirano službo socialne pomoči, ter že zaradi svrhe same more najkoristnejše nuditi socialno pomoč z enega mesta.

Za tista sredstva sklada, ki so namenjena za posojila, pa je DS imenoval odbor, ki ta sredstva upravlja in daje potrdila za izplačevanje.

Po pravilniku »Samopomoči« in po dogovoru z že organizirano službo »Vzajemne pomoči« so bila sestavljena pravila oziroma določen najvišji znesek posojila in sicer takrat v začetku din 5.000.— medtem ko je »Vzajemna pomoč« dajala vsa posojila nad din 5.000.— pod pogojem, da so postali člani in da so za posojilo dobili garancijo še dveh članov kolektiva.

Razumljivo je, da ima pravico do posojila pri »Samopomoči« vsak član kolektiva, ki izpolnjuje pogoje, ki dajejo pravico do plače nad plačo tarifnega pravilnika, t. j. do dobička. Maksimalni znesek posojila je zvišan sedaj na znesek din 10.000.—, ki jih vsak posojiljemalec vrača v 5 mesečnih obrokih po din 2.000.— preko izplačilne službe tovarne. Posojilo pri »Samopomoči« lahko dobi torej vsak član kolektiva neglede na to, ali ima že kjerkoli drugod posojilo, razen pri »Vzajemni pomoči«. Posojilo je brezobrestno in se daje brez porokov. Jamstvo pa je posojiljemalčev zaslužek. Celotna organizacija posojil »Samopomoči« poteka redno in sicer se vsak ponedeljek zbirajo prijave za posojilo pri poenterkah (zapisničaricah), ki jih oddajajo potem izplačilni službi tovarne v nadaljnje poslovanje. Izplačila posojil so redno vsako sredo, v izredno nujnih primerih pa tudi še med tednom.

Koristnost »Vzajemne pomoči« in »Samopomoči« je precejšnja, kajti poslužujejo se jih skoraj vsi člani kolektiva tako, da v slučaju potrebe ni noben član kolektiva odvisen od kogarkoli in ima vso pravico, da dobi posojilo, če ga rabi, že neposredno na svojem delovnem mestu, prav tako pa tudi lahko vlaga denar, ne da bi pri tem trpel čas zaposlitve.

Sedanje stanje »Samopomoči« je zelo ugodno in odbor upa, da bo mogel v najkrajšem času povišati posojilo na znesek din 15.000.— pod istimi pogoji kot do sedaj.

Sodelovanje obeh posojilniških služb t. j. »Vzajemne pomoči« in »Samopomoči« je že od vsega začetka nujno potrebno in je tudi dogovorjeno, da kdor ima že posojilo pri »Vzajemni pomoči«, ne more dobiti posojila pri »Samopomoči« in narobe prav tako. Vsekakor pa je interes za višja posojila večji kot za manjša in je bil promet »Samopomoči« v začetku občutno manjši kot sedaj. Upati je, da bo sam fond »Samopomoči« tudi v bodoče tako naraščal kakor je do sedaj in bo v doglednem času mogoče nuditi vsakemu članu kolektiva dosti večjo pomoč t. j. posojilo v višini ene, dveh ali celo več mesečnih plač.

V letu 1958 je bilo preko »Samopomoči« izplačano 694 članom din 4.068.600.— posojila, v letu 1959 je bilo pa samo v januarju izplačano 144 članom din 1.328.000. Po vseh znakih sodeč bo letos porast precej večji kakor lani, posebno še, ker je višina določena na din 10.000.—.

Mirko Križnar

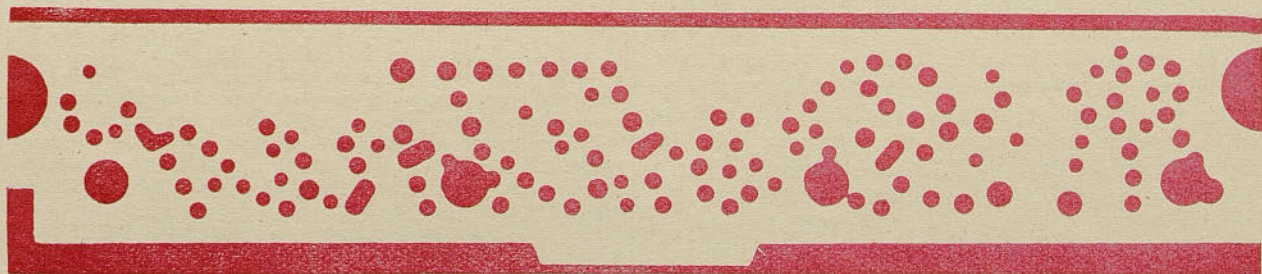
Razmnoževanje z matricami

Odkar je propagandni oddelek prevzel v svoj delokrog razmnoževanje z matricami, se je uporaba novega stroja za razmnoževanje zelo povečala. Da bi dobili o tem delu jasno sliko, naj povemo, da je bilo od meseca julija pa do konca leta razmnoženo na tem stroju 1037 matric na 176.870 izvodih. Bilo je torej dovolj prilike in časa, da smo ugotovili nekatere napake, ki bi v marsičem olajšale delo, če jih ne bi bilo. Zato hočemo v tem članku iznesti nekaj napotkov, ki jih naj upoštevajo vsi tisti, ki se poslužujejo tega načina razmnoževanja.

V propagandi imamo dva razmnoževalna stroja: glavni, ki ga uporabljamo, je nov stroj znamke TOPS—Gestetner

na ročni pogon in rezervni, ki izvira še iz časa LGW. Vsak od navedenih strojev ima drugačno glavo za vpenjanje matric. Zato morajo imeti daktilografke vedno na zalogi obe vrsti matric, za primer okvare na Tops—Gestetner, ki ga največ uporabljamo in so zanj predpisane matrice z luknjanim naslovom Gestetner, izdelek tovarne Aero, Celje. To je matrica Aero 53 specialna za izredne zahteve. (Glej skico št. 1). Kadar pa moramo uporabljati star razmnoževalni stroj, je treba uporabiti matrice z drugačno razporeditvijo lukenj kot je razvidno iz skice št. 2. Kdaj bodo prišle v poštev te matrice, bo propagandni oddelek pravočasno obvestil vse zainteresirane.

Skica 1

Skica 2

Pri pisanju matric je treba uporabljati vedno samo dobre stroje, ki še nimajo izrabljenih črk, sicer ne bo matrica na vseh mestih enakomerno prebita. V vsakem primeru pa je potrebno temeljito očistiti črke pisalnega stroja. Na matrice se piše vedno brez traku tako, da udarjajo gole črke direktno na matrico. Tipkanje mora biti enakomerno, sicer ne dobimo na odtisu homogenega pisanja.

Na matrice pišemo vedno v okviru, ki je narisana na njej, vendar ne višje od pušice in končamo navadno ob črtasti liniji z oznako A 4, če hočemo dobiti lepo obliko pisma ali okrožnice odnosno izdelka. Če je elaborat daljši in bomo zanj porabili več matric, priporočamo pisanje med črtkastimi linijami med št. 10 in 60. S tem omogočimo razmnoževanje na obeh straneh ciklostilnega papirja, s čimer prištedimo na papirju za polovico stroškov. Lani smo porabili pri razmnoževanju ca. 200.000 pol papirja, to je 400 zavitek po 500 listov. Če računamo, da stane vsak zavitek papirja okrog 523 din, dobimo kar čeden znesek okrog 210.000 dinarjev. S tiskanjem na obeh straneh pa bi porabili samo polovico navedene vsote. S takim načinom bomo dosegli dvojni uspeh: lepšo obliko in manjše režijske stroške.

Med pisanjem matric pride do tipkarskih napak, ki jih je mogoče takoj odstraniti z lakom za matrice. Tak lak

mora imeti vsaka daktilografinja, ki piše matrice. Ko je matrica napisana, je treba tekst še enkrat pregledati, ker propagandni oddelek ne more prevzeti nobene odgovornosti za tekst sam.

Napisane matrice je treba obenem z delovnim nalogom, na katerem mora biti navedeno, koliko matric je treba razmnožiti in v kolikih izvodih, dostaviti propagandnemu oddelku. Samo propagandni oddelek je pooblaščen razporejati delo v ciklostilnici, ker ima le on pregled nad delom in nujnostjo posameznih uslug.

Pri večjem številu matric naj oddelki že prej obvestijo propagandni oddelek o obsegu dela, da si ta pripravi potrebno zalogo papirja in razporedi delo. Kajti nemogoče je ugoditi oddelkom, ki prinesejo nenapovedano 20 ali 30 matric, da bi še istega dne razmnožili vse matrice, kar je tehnično nemogoče, ne glede na to, da je morda drugo delo še važnejše kot njihovo. Zato naj oddelki pripravijo matrice tako pravočasno, da bi se delo opravilo v rednem času. Vsako nadurno delo gre v breme oddelka, ki to zahteva.

Če bodo oddelki upoštevali vsa gornja navodila, bo delo potekalo neovirano, izdelki sami pa bodo veliko boljši in lepši.

O DELU SVOBODE CENTER

Ko spremljam kulturno delo Svobode center Kranj, moram priznati, da vse sekcije nenehno — kljub težavam — izpolnjujejo kulturno poslanstvo, izmed katerih pa se Prešernov ženski in mešani zbor — po kvaliteti — vidno odlikujeta.

Kaj pa dramska sekcija, s katero smo zaradi raznih predstav najbolj povezani?

Ko so v lanskı sezoni končali z opereto »Pri belem konjičku«, so se člani sekcije že menili o bodoči sezoni, vendar so jim lepo sestavljeni načrti spolzeli iz rok. Šele v decembru so se predstavili z dramo »Gozd« — delom ruskega pisatelja Ostrovskega.

Člani našega kolektiva so si ogledali to igro in so bili skoro vsi gledalci mnenja, da je bilo delo z veseljem in predanostjo naštudirano. Režiser ni imel lahkega dela, imel pa je srečno roko pri izbiri igralcev — poleg tega pa so povabili k sodelovanju tudi dramsko igralko Mihaelo Baričevo iz Ljubljane. Gledalci iz vrst našega kolektiva so bili s predstavo zelo zadovoljni. Kritika v časopisju je to delo dramske sekcije Svobode ocenila pozitivno.

Že v januarju pa je sledila drama Tennessee Williamsa, »Stekleni zverinjak«. Premiera tega dela je zopet pokazala veliko resnost pri delu, zato je naša kulturna komisija uvrstila to dramo v svoj program organiziranih predstav.

Predstava za naš kolektiv je bila pripravljena z vso skrbjo. Močan in topel aplavz je bil dokaz, da so gledalci s prikazanim delom zadovoljni.

Kaj pa načrti?

Za najmlajše pripravljajo veselo pravljico »Trije mehovi laži«. Vaje so v polnem teku. Kmalu se bodo našim malčkom svetile oči od zamaknenosti; čar pravljice jih bo potegnil iz vsakdanjega življenja...

Odbor dramske sekcije Svobode je sklenil pripraviti za 40 letnico KP Potrčev »Zločin« v dramatizaciji Herberta Grūna. To delo je za ta praznik najbolj primerno. Za to predstavo je predsednik kulturne komisije pri Izvršnem odboru Sindikata rezerviral dve predstavi.

Razveseljivo je, da je odbor dramske sekcije Svobode center dal v letošnji sezoni poseben poudarek kvaliteti predstav.

Ko pregledujem člansko Svobode vidim, da sodeluje izredno veliko članov našega kolektiva, ki delajo v društvu aktivno. To dejstvo me pa ne preseneča, saj je znano, da je odbor našega Sindikata že nekaj let nenehni pobudnik raznih kulturnih prireditev v Kranju in tudi izven njega.

iver

Časi so se spremenili in tako tudi zahteve glede vida. Živimo v dobi gledanja — hitrega in preciznega. Vozimo se s hitrimi vozili, obiskujemo kinematografske predstave, često hlataje beremo knjige in časopise; upravljamo razne vrste strojev in orodij velikih zmogljivosti in spet opazujemo pod mikroskopom. Zdaj kontroliramo delo z več tisoč tonami, nato spet napenjamo oči ob delu s tolerancami nekaj mikronov.

Moderno življenje je gotovo ustvarilo nove zahteve glede vida. Nič več ne zadošča »dober vid« ali »slab vid«, to je postalo že skoraj odslužena krilatca. Ena izmed načel psihološke racionalizacije »pravega človeka na pravo mesto« je dobilo novo

VID IN PRODUKCIJA

dopolnilo »prave oči za poklic«. Prišli so do spoznanja, da je vid ena najvažnejših lastnosti človeka. Oči so glavni vir podatkov o zunanjem svetu in nam posredujejo nad 80 % vseh zaznav in s tem visoko nadkriljujejo vsa ostala čutila. Svetlobna energija, ki jo zaznava oko, spravi ves živčni sistem in preko njega ves organizem v dejavnost (če oči zapremo, dejavnost organizma pāda, celo zaspimo). Če je vid res tako prevladujoč, potem je človek z dobrimi očmi indirektno tudi dober delavec. Gotovo pa je, da človek ne more bolje opravljati svojega posla, kot mu dopušča vid.

Že slučajna opazovanja nam kažejo, da nastopajo velike razlike v udeležbi vida pri ustvarjanju proizvodnih dobrin. Razlike v udeleženiosti vida se bistveno menjajo od poklica do poklica. Praktično vsak industrijski poklic zahteva glede vida svoje, mnogi poklici pa celo v visoki stopnji zahtevajo določeno lastnost vida; nekatera dela se opravljajo od blizu —

zahteva se **ostrina vida**, pri drugih je spet važno **razlikovati barve**. V mnogih primerih je nezadovoljivo **globinsko dojetanje**, to je razlikovanje razdalj med raznimi predmeti, je ovira za delo in lahko ogroža mnogo življenj, posebno v prometu.

Vse te vrste vidnih funkcij so pokazale ozko povezanost z uspešnostjo pri delu, zato so si prizadevali, da bi jih določili in izmerili. Te že danes merijo v enotah. Za merjenje lastnosti vida je nekaj pripomočkov; najenostavnejše so že dolgo uporabljane Snellenove tabele, ki merijo le ostrino vida in jih najdemo skoraj v vsaki zdravniški ordinaciji. Najpopolnejši do sedaj znani pripomoček je Ortho-Rater, aparat za merjenje štirih glavnih funkcij vida: ostrina vida, globinsko dojetanje, škiljenje in barvno razlikovanje. Nikoli pred tem še noben optični instrument ni bil toliko preizkušan in kontroliran kot le-ta. Točno meri na dvanajst različnih načinov zmogljivost vida. Zaradi svoje uporabnosti je osvojil v trenutku ves industrijsko razviti svet. V nekaj kratkih letih je bilo preizkušenih — testiranih za vid kar dvanajst milijonov oseb in tako je Ortho-Rater eden najbolj množično uporabljenih testov.

Ortho-Rater je namenjen psihološkemu testiranju vida in ne diagnosticiranju njegovih napak in ni zamena za delo okulista. Okulistična preiskava označuje nekaj drugega: prvenstveno ne **kaj in koliko** nekdo vidi — to je naloga psihološkega testiranja, — pač pa predvsem **zakaj** slabo vidi. Ortho-Rater v finih stopnjah meri lastnosti vida, ki jih vsak poklic zahteva v neki določeni stopnji. Potrebno mero vida se določi s testiranjem onih ljudi, ki že uspešno delajo na danih poklicnih nalogah. S tem se ugotovi takozvani »poklicni profil« vida, ki služi za določanje ustreznosti vida za kak poklic. Kdor profilu ustreza, ta lažje, laže, uspešneje in hitreje opravlja posel.

Testiranje vida pa nima edinega namena, ugotavlja ustreznost vida, temveč skrbi tudi za ohranitev, izboljšanje in izpopolnitev vida posameznikov, za njih večjo varnost in udobnost.

Ostrina vida

Najvažnejša lastnost, ki se rabi pri vseh delih od blizu, je prav ostrina vida. Oster vid pomeni razlikovanje najmanjših detajlov, kot je to potrebno pri finih delih, ki so tako pogosta ravno v naši tovarni. Gotovo je, da je justiranje, izvajanje del z dopustnimi napakami nekaj tisočink mm, opravek, ki zahteva oster vid.

Oster vid je važen za vsa dela, ki se vrše v dosegu rok. Ta dela potekajo v najbližji oddaljenosti od oči, na meji bližišča, t. j. razdalje, kjer predmete, s katerimi »rokujemo«, še dobro lahko opazamo. Zdaj je kar 90 % takega dela, ki ga opravljamo v dosegu rok.

Na ostrino vida zelo vplivajo starostna leta, dojetanje prostornih odnosov, razlik med razdaljami oddaljenih predmetov, kar je zlasti važno za vozniške motornih in ostalih vozil, saj gre na račun slabega prostornega dojetanja dokajšen del nesreč.

Škiljenje. Količinsko je mogoče preizkusiti vzajemno delovanje oči. Obstajata dve vrsti škiljenja, — po širini in višini s smerjo gledanja. Posebno kom-

plicirano je škiljenje v vodoravni smeri, ki povzroča često glavobol in veliko utrujenost pri vsakem bolj natančnem delu. Zaradi spačenih ali dvojnih slik je vsako točno delo nemogoče. Kretnje človeka ki škili, so dosti manj točne, so pa tudi bolj počasne kot pri ljudeh z zdravimi očmi. Ti ljudje imajo precej več nesreč. Nekateri izvedenci so mnenja, da so posledice škiljenja težje kot nezadostna ostrina. Po sebnost pada ostrina po 40. letu in se nekako ustali šele po 55. letu. Pešanje ostrine vida je bolj očito pri ženskah, kot pri moških. Tudi poklicno delo vpliva na spremembo ostrine vida. V industrijah preciznih izdelkov nosi očala ob pravilni negi oči nad polovico ljudi že po 40. letu, dočim jih v Železarnah nosi po 50. letu manj kot polovica. Spet so ženske bolj prizadete kot moški. Iz tega razloga je razumljivo, da si »lahka« industrija finih izdelkov želi mlajše ljudi, katerih vid je še bolj plastičen.

Globinsko dojetanje. Važno je tudi meriti razlike v razdaljah. Ta funkcija je pomembna za točnost vida, dasi je škiljenja procentualno mnogo manj.

Razlikovanje barv. Točno razlikovanje barv, barvnih odtenkov je važno pri poslu, kjer se zahteva točno razlikovanje barv, barvnih odtenkov, signalov. Tudi pri mnogih industrijskih poklicih je to potrebno. Mnogo bolj so podvrženi barvni slepoti moški kot ženske; pri ženskah je redka, celo nezadostna.

Vse navedene karakteristike vida so merljive, dá se jih zajeti v številčnih iznosih. Nezadovoljiva mera — »kapaciteta vida« — povzroči često značilno utrujenost: težje dojetanje, ne posreči se nam fiksirati oči za dalj časa, posebno pogost je glavobol, ščemenje oči, neredke so tudi prebavne motnje in podobno.

V interesu tovarne in posameznika je, da se testiranje vida izvaja periodično, da se najde vsako najmanjše slabšanje vida, ki se ga poedinci često niti ne zavedajo in ne vedo, da so prizadeti. Ortho-Rater je našel mnoge tisoče ljudi, ki sami sicer niso šli k okulistu. Starost pri 40. letih še ne pomeni nobenega problema, kljub temu, da zmogljivost vida pri teh letih naglo padajo. Vid si lahko izpopolnimo z različnimi optičnimi pripomočki. Ljudje z dobrim vidom in tudi oni s pravilno negovanim, čuvanim vidom opravljajo posel mnogo bolje in z večjim veseljen, z osebnim zadovoljstvom. To ima ugodne posledice za privatno življenje. Tisoče in tisoče delavcev ni bilo zadovoljnih s svojim delom, ker niso mogli svojega posla zaradi omenjenih zmogljivosti dobro opravljati. Tako ima testiranje vida tudi neposreden human pomen; posledice slabega vida pa predstavljajo tudi milijardne zneske, saj so analize poklicnega dela pokazale, da imajo od desetih ljudi kar štirje neustrezen vid za industrijsko delo.

Od dobrega programa testiranja tudi pri nas veliko pričakujemo. Glavni namen je:

- da pomaga vsem članom kolektiva čuvati vid za nadaljnje izvrševanje poklica;
- pomaga pri razporejanju novosprejetih delavcev glede zmogljivosti vida in s tem omogoča pravilno zaposlitev na delovnem mestu.

Puhan Milan

Padalci so med nami

Vsakdo ima svojega konjička. Ta študira šah, oni se navdušuje za nogomet, tretji si spet preko radia pridobiva prijatelje širom sveta.

Toda to pot ne o šahistu, ne o radioamaterju. Povedal vam bom le nekaj o mladih fantih in dekletih, ki po svojem osemurnem delavniku odidejo na letališče, si tam naprtijo padalo na rame in hajd sinjim višavam nasproti. No morda ste že uganili. Padalce mislim. Če pa jih še ne poznate, kar za mano.

Ključavničarska delavnica — no, dosti dela, še več pa trušča, to je vse, si mislite. Pa le ni tako. Prav v tem grmu tiči zajec. Dovolite, Škočič Rudi, se nam je predstavil, ko smo ga poiskali. Objasnili smo mu namen našega obiska. Po par uvodnih besedah je bil led prebit. Takole nam je pravil svoje doživetje.

V Iskri sem že od 1951. leta, tedaj pa sem se tudi pričel zanimati za padalstvo. Izpit sem kaj hitro opravil in si s tem pridobil pravico do skakanja. No in potem so bili vsi popoldnevi moji. Dan za dnem sem si pripenjal padalo na rame, dan za dnem sem se poganjaj v globine. Čas je kaj hitro mineval, toda vzporedno z njim je napredovalo tudi moje znanje. Obiskal sem tečaja v Rumi in v Vršču, in leta 1956 sem si priboril zlato C diplomu. Da, tistega 250. skoka, s katerim sem si priboril to odlikovanje se še prav dobro spominjam.

Kakor nam je znano, ste se udeležili 1956. leta svetovnega prvenstva v Moskvi. Ali nam hočete povedati kaj več o tem, smo ga povprašali.

Da, 1956. leta sem bil kot nosilec zlate C diplome določen v trenažno ekipo, ki je odšla v Vršac. Tedaj mi je tudi tovarna dala izredni plačani dopust. S tem mi je zelo veliko pomagala, kajti čas za trening nam je bil kaj skopo odmerjen. V Vršču pa sem se z malo znanja in malo sreče uvrstil med našo sedmoro. Potem pa Moskva.

Se in še nam je pravil o raznih padalskih veščinah, o težavah in o uspehih, toda čas nas je drevil, pohiteli smo morali, zato smo se poslovili od prijaznega Rudija. Krepak stisk roke in nasmeh in že smo pohiteli proti konstrukciji orodjarne.

Preko nekaj luž po stopnicah navzgor, in že smo tu. Pa zopet to presneto iskanje, kajti risalnih desk res ni malo. Konec koncev pa smo le odkrili naše dekcle. Z damskim peresom je ravno nekaj pisala. Formalnosti s predstavljanjem so bile kaj hitro končane. Jelenc Ivanka, dopisnik Iskre, sem komaj stisnil iz grla (v resnici še nisem) in nato krepak stisk roke. Ko pa smo jo povprašali po njenem konjičku se je kar malo obotavljala, pa je pogovor kljub temu stekel. Vprašali smo jo o tem in onem, kaj vse pa nam je povedala, pa poslušajte.

Tudi jaz sem že dolgo v Iskri in z Rudijem sva skupaj začela. Dostoj sem naredila 158 skokov in se s tem uvrstila med nositeljice srebrne C diplome. Mislim pa, da mi bo sreča še naklonjena in da mi tudi zlata ne uide.

Ste pa tudi državna reprezentantka, sem se vrinil v pripovedovanje. Pritrdilno mi je prikimala, povedala pa je le to, da želi, da bi se dekleta čim množičneje vključile v ta šport. Podražil sem jo in ji ponagajal s »kamikaze« (s tem jih namreč pikajo ostali aerošportaši). Malo bolj ostro me je pogledala in že sem jo dobil nazaj: »Ja, jadralci pa znajo samo tedaj leteti, ko bi še »kosten letu.«

Verjetno še ne bi zmanjkalo smovi, da naju ni prekinila sirena. Pavze je bilo konec in tudi jaz sem moral oditi na svoje delovno mesto.

No, takih delavcev v Iskri ni malo, tu in tam so raztreseni po vsej tovarni. Dopoldan v tovarni, popoldan pa v Lescah. In prav je tako, da se naš delovni človek razvedri in da pride na delo čvrst in svež.

VI. Ž.

Padalci pred poletom

REKA

PREDSTAVNIŠTVO

Ko smo leta 1955 odprli svoje predstavništvo na Reki, se je začela doba nenehne afirmacije in poslovnega napredka našega podjetja v tem pasivnem predelu našega Primorja.

Začetek dela je bil zelo težak, kajti naše predstavništvo s svojo industrijsko trgovino, je bilo prvo takih trgovsko-komercialnih podjetij na tem področju, ki se je bavilo izrecno in samo s prodajo izdelkov svojih treh ustanoviteljev: Iskre, Kranj; Telekomunikacij in IEV, Ljubljana. Precej dolgo je trajalo, da smo se uveljavili, da so nas spoznali, da so spoznali izdelke tovarne Iskra v Hrvatskem Primorju, Gorskem Kotoru in Istri.

Prišlo je leto 1956, leto izkušenj je bilo za nami, dobili smo nov vodilni kader in še smejeje smo se vrgli na delo. Učili smo se, izkušnje so nas učile in z znanjem je rastle samozavest in z njo prvi večji vidni uspehi. Nismo se samo predstavili kot predstavniki podjetja, ki je vedno skrbel za kvaliteto in zadovoljstvo kupcev, temveč smo se tudi uveljavili s prvimi večjimi posli. Dobili smo zaupanje kupcev in to je največji uspeh tega leta.

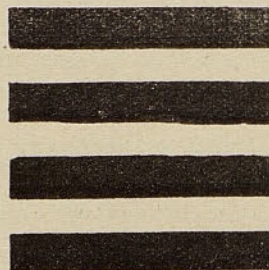
Sledila so nadaljnja leta našega delovanja in danes lahko skoraj zadovoljni gledamo na prehojeno pot. V letih 1956, 1957 in 1958 so se na Reki montirale edinole in izključno samo telefonske centrale, izdelek naše tovarne Iskra. In to ni mala zasluga naše prisotnosti, našega dela, našega trdega in upornega dela v trgovini in predstavništvu na Reki, seveda pa ne nazadnje kvalitete naših izdelkov in solidnosti cen.

Perspektiva našega dela za prihodnost, če gledamo s pozicij doseženih uspehov, je zelo ugodna in v bodočnost zremo polni zaupanja za nadaljne poslovne uspehe naše tovarne na tem področju. Reorganizacija

komercialnega sektorja je ugodno vplivala tudi na naše predstavništvo, da še z večjim veseljem skrbimo in delamo za ugled podjetja. Sodelovanje s tovarno je pristno, tesno in neposredno, zato so sadovi skupnega dela lepši in izrek, da smo mi na Reki podaljšana roka komercialne tovarne, danes ni samo nekaj besed na papirju. Pri nas se sklepajo pogodbe za naše področje (glej Revijo ISKRA št. 1/1959), dobijo vse informacije glede cen in dobavnih rokov naših izdelkov, odnosno se lahko kupijo določene količine izdelkov kar v trgovini, ki je dovolj dobro založena z našimi izdelki, pa tudi sestavnih delov za kino in drugo nam ne primanjkuje. Tudi servisna delavnica dobro posluje in hitro odstranjuje eventualne napake, ki se pojavijo na naših napravah.

Za poglobitev strokovnega znanja je bil v preteklem letu na enotedenskem tečaju merilne tehnike vodja poslovalnice tov. Vlado Žeravica, kar mu po njegovi izjavi zelo koristi pri vsakodnevem delu in apelira na vse merodajne, da čimprej organizirajo tečaje tudi iz drugih panog.

VI. Ž.

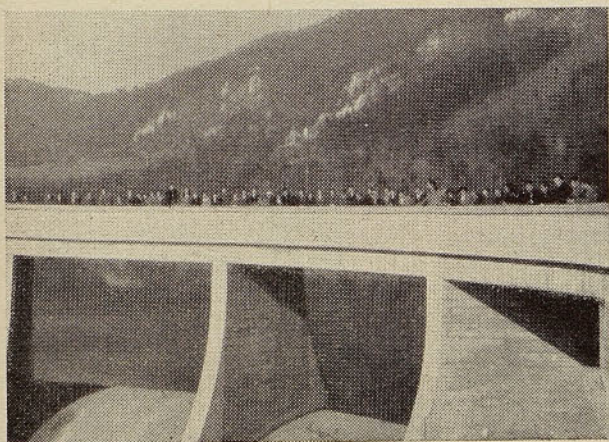

O sprejemanju nove delovne sile

Vsakega 10 dni vidimo na obhodu tovarne pod vodstvom inštruktorja izobraževalnega centra skupino »civilistov«. To so naši sodelavci. Tak »obrok« v izobraževalnem centru vsebuje do 15 ljudi. Samo za nadomestitev potrebujemo približno 20 delavcev kolikor jih mesečno zapusti naša tovarna. Vzroki za odpoved službe so zelo različni, odpovedi s strani podjetja pa so redke. Vedno pa potrebujemo kakega novega delavca, ker vsega razširjenega programa le ne moremo opraviti sami. Posebno se nam bo poznalo letos, ko bo rekonstrukcija tovarne najvidnejša.

Ker pa novi delavci potrebujejo nekaj časa za priučenje na delo in naše tovarniške navade, pa smo jih na račun rekonstrukcije pričeli zaposlovati že drugo polovico leta 1958. Veliko novih delavcev smo sprejeli na priučenje za naš novi obrat v Otočah.

Izlet k HC Moste

Za sprejem delavcev je delavski svet postavil posebno komisijo. Naloga te komisije ni taka kot si jo nekateri zamišljajo. Nikdar ne pregleduje ali izbira samih delavcev, temveč na podlagi dokumentov, ki jih predložijo sami prosilci za zaposlitev, ter mnenja zdravnika in psihologa presodi upravičenost do zaposlitve in sposobnosti opravljanja dela v naši tovarni. Pri tem delu pa naleti komisija dostikrat na neverjetne težave. Vsi tisti, ki so zunaj tovarne odgovorni za zaposlitev, nam na naše številne zahteve pošiljajo delavce, ki sploh niso sposobni opravljati dela pri nas. To pa predvsem zato, ker si utvarjajo, da se pri nas ukvarjamo samo z montažo, ne zavedajo pa se, da imamo vrsto obratov z zdravju škodljivim delom. Prav tako moramo danes plačevati socialnemu zavarovanju dopolnilni prispevek samo zato, ker imamo v tovarni več bolnih kot pa je za nas predvideno. Da bi se to stanje malo popravilo, se je komisija odločno postavila na sfališče, da bomo zaposlovali samo zdravo delovno silo, bolno pa naj zaposlijo tista podjetja, kjer so ljudje zboleli. Zgodi pa se tudi, da delavec pri sprejemu zagotavlja, da je popolnoma zdrav, po nekajmesečni zaposlitvi pa zato, ker ve, kakšna je pri nas skrb za resnično bolne, leta okoli zdravnika, da mu predpiše lažje delo zato, da bi ga to pripeljalo v montažo. Takrat pa jih zopet »poslušaj« komisija, kako je mogla privoliti v sprejem takega delavca. Ker pa smo lansko leto sprejeli 388 novih delavcev (22 smo jih zavrnilo zaradi opisanih težav), se lahko zgodi, da kakšen procent nesposobnih tudi iz najrazličnejših vzrokov pride do zaposlitve, kajti včasih smo se dali tudi zapeljati od lepo napisanih priporočil.

Samo stanje pri zaposlovanju pa se bo iz leta v leto popravljalo. Razširjevanje tovarne pa se tudi ne bo moglo vleči v nedogled ter bo v bližnji bodočnosti doseglo dokončno obliko. Takrat pa bodo tudi za ljudi, ki se ukvarjajo s sprejemanjem novih delavcev, boljši pogoji. Zagotoviti bodo mogli samo delovno silo za obnavljanje, kar pa je normalno.

Nju

PERSONALNA KRONIKA

VSTOPILI V MESECU FEBRUARJU 1959 IZSTOPILI V MESECU FEBRUARJU 1959

1. Mladen Radojčić, KV elektroinstaler, spl. oddelek; 2. Daniel Strnad, KV orodjar, orodjar-na pom.; 3. Peter Ribnikar, KV orodjar, orodjarna; 4. Franc Florjančič, KV mizar, mizarska delavnica; 5. Jože Blažič, PK delavec, produkcija; 6. Stanislav Bernard, KV strugar, produkcija; 7. Vinko Zadražnik, KV strugar, orodjarna; 8. Marjan Bernik, PK delavec, produkcija; 9. Marjan Brenkuš, PK delavec, produkcija; 10. Mihael Delavec, PK delavec, orodjarna; 11. Franc Ušeničnik, PK delavec (prekvalifikacija), navijalnica; 12. Uroš Kos, SS strojni tehnik, splošni oddelek; 13. Edvard Primožič, SS fotograf, propaganda.	1. Anton Grobin, PK delavec, prevozni oddelek; 2. Marija Kiler, PK delavka, produkcija; 3. Dominik Belinger, KV delavec, OTK, JLA; 4. Franc Zelnik, KV delavec, razvojni, JLA; 5. Stane Remic, KV delavec, gradbeni, JLA; 6. Rajko Jereb, KV delavec, produkcija, JLA; 7. Drago Zupan, KV delavec, orodjarna, JLA; 8. Andrej Novak, KV delavec, vzdrževanje strojev, JLA; 9. Franc Sirc, PK delavec, produkcija, JLA; 10. Franc Cotman, PK delavec, klj. del., JLA; 11. Ivan Gašperlin, KV delavec, mont. instr., JLA; 12. Alojz Mrak, KV delavec, kino mont., JLA; 13. Vladimir Dolinar, KV delavec, pom. orodj., JLA;	14. Ferdo Rakovec, KV delavec, pom. orodj., JLA; 15. Emil Kutnjak, PK delavec, komunalni, JLA; 16. Janez Freljih, KV delavec, mont. usm., JLA; 17. Anton Pečar, KV delavec, prodajni, JLA; 18. Leopold Verbič, KV delavec, OTK, JLA; 19. Marjan Koren, KV delavec, produkcija, JLA; 20. Alfonz Simonetič, PK delavec, produkcija, JLA; 21. Janez Ribnikar, KV delavec, kino mont., JLA; 22. Jože Hvala, PK delavec, produkcija, JLA; 23. Tomaž Hafner, KV delavec, razvojni, JLA; 24. Pavel Pokorn, PK delavec, orodjarna, JLA; 25. Marjan Markič, KV delavec, produkcija, JLA; 26. Andrej Štular, KV delavec, el. delavnica, JLA; 27. Ivo Sušteršič, PK delavec, priprava dela; 28. Avgust Zajc, KV delavec, kino mont.; 29. Terezija Pernuš, PK delavka, mont. instr.; 30. Stane Zakotnik, VK delavec, spl. oddelek; 31. Mihaela Vida, NS uslužbenka, prevozni oddelek.

UPOKOJENCI

Lepa gesta

Sindikalni pododbor montaže central je v preteklem mesecu obiskal članico Martino Slabe, ki je v splošni bolnici na interni kliniki že 5 mesecev. Obiskali so jo sekretar osnovne organizacije ZK. tov. Miro Rojc, obratni zdravnik dr. Lapajnetova, šef personalnega oddelka tov. Janez Drašler in medicinska sestra tov. Zinka Štravs. Bolnica je bila zelo presenečena in ginjena nad obiskom, posebno pa še, ko so ji izročili darila pododbora in sindikalne podružnice.

Nedvomno je to lepa gesta zgoraj omenjenih forumov ter posameznikov in je vredna pomenanja.

Martini želimo vsi, ki jo poznamo, čimprejšnjega okrevanja.

M. Ž.

Tovarišica Vera Kumšič, rojena 9. januarja 1906, zaposlena v našem podjetju od 23. maja 1947 dalje je bila z 31. decembrom 1953 starostno upokojena. Zaposlena je bila kot delavka v pripravi dela. Bila je izredno pridna, mirna in disciplinirana delavka.

Tovariš Franc Križnar, rojen 6. decembra 1902, zaposlen v našem podjetju od 17. novembra 1951 dalje, je bil prav tako s 31. decembrom 1953 starostno upokojen. Zaposlen je bil kot kontroler sestavnih delov v OTK. V oddelku je bil vzor glede discipline in marljivosti. Strokovno je bil zelo sposoben ter bil za vzgled v odnosih sodelavcev in nadrejenih.

Peter Štibelj, rojen 17. oktobra 1901, je bil zaposlen v tem podjetju preko 30 let. Po poklicu je čevljar, vendar v tej stroki ni bil dolgo zaposlen. V bivši tovarni Jugobruni je bil zaposlen kot delavec ter kot napreden delavec leta 1938 obratni zaupnik tekstilne stavke in kasneje član stavkovnega odbora. V času okupacije so ga zaradi sodelovanja z NOV Nemci aretirali, vendar zaradi pomanjkanja dokazov kmalu izpustili. Bil je vključen v OF od vsega začetka in delal kot kurir in vodič.

Od leta 1945 do 1953 je bil nastavljen prvotno kot miličnik podjetja kasneje pa kot vodja varnostne službe. Istega leta je prevzel delo vodje skladišča v splošnem oddelku, kjer je bil vse do upokojitve.

Pri delu je bil izredno vesten, discipliniran in pošten delavec. Imel je zelo dober odnos do sodelavcev in svojih predstojnikov.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi uživali zasluženo pokojnino v zdravju in zadovoljstvu še mnogo let.

Stane Zakotnik, upokojen z 21. februarjem 1959.

Kaj je z magnetofonom?

Dne 6. I. 1959 je predlagala Terminološka komisija elektrotehničnega društva LRS na svoji seji, da bi se uporabljalo v bodoče izraz »magneton« namesto že precej vkoreninjenega izraza »magnetofon« za magnetske registratorje zvoka.

Gotovo se bo večina bralcev temu začudila, zato je potrebno povedati, da izraza magnetofon verjetno ne bomo smeli uporabljati. Zahodnonemška firma »Telefunken« uporablja za svoje tovrstne izdelke ime »Magnetophon« in ga je zaradi tega zaščitila. To dejstvo je prisililo tudi druge narode, da so priredili primerne izraze, ki več ali manj opisujejo napravo kot tako. Tako imenujejo Amerikanci danes največ proizvajani tračni magnetofon »Magnetic Tape Recorder«, Francozi: »L'enregistreur sur ruban« in Nemci: »Magnetbandgerät«. Končno odločitev o pravici uporabljanja imena magnetofon v Jugoslaviji bo dala Zvezna patentna komisija, do takrat pa ga menda še lahko uporabljamo.

Prvi magnetofoni so registrirali zvoke na jekleno žico (žični magnetofon). Njih kvaliteta pa še ni zadostovala postavljenim zahtevam. Potrebna je bila velika hitrost gibanja žice, ki je povzročala prehitro obrabo magnetskih glav in poleg slabe mehanske vzdržljivosti žice je nastopalo še niz drugih nevesočnosti. Zato se ta vrsta magnetofona tudi ni mogla dolgo obdržati. Kaj kmalu ga je nadomestil tračni magnetofon, ki registrira zvoke na tankem traku, ki je prevlečen z magnetsko snovjo in danes že lahko trdimo, da je ta vrsta magnetofona popolnoma prevladala.

Kolikor nam je možno zasledovati pri proizvajalcih magnetofonov konkurenčni boj, čigar posledica so vedno določene izpopolnitve ali pocenitve, potem vidimo, da je danes na tržišču precej različnih tipov magnetofonov in da se jih izdelava ogromno. Tako izdelava ena od vodilnih nemških firm »Grundig« dnevno 700 kosov in manjša avstrijska firma »Stuzzi« 20 kosov magnetofonov. Če še upoštevamo, da je danes že mnogo firm, ki proizvajajo magnetofone, lahko sklepamo, da se njihova proizvodnja izplača in je celo potrebna.

Za najskromnejše namene, to je za snemanje in reprodukcijo govora, se izdeluje enostavne magnetofone, ki kaj dobro nadomeščajo stenografke, ali registrirajo določene govore kot dokument. Za dobro snemanje ali reprodukcijo glasbe so potrebni že kvalitetnejši magnetofoni, katerih kvaliteta se stopnjuje do študij. magnetofonov.

V zadnjem času proizvajajo največ prenosne univerzalne uporabljive magnetofone, ki dosežejo v slišnem območju tonov precejšnje enakomernost podajanja raznih frekvenc. Nobene teh tip ni težko vardevati in jih lahko upravlja vsakdo.

Tudi v našem razvojnem biroju so se začeli resno ukvarjati z razvojem lastne konstrukcije, ki naj bi zadostila zahtevi po sodobnih magnetofonih in nam zagotovila ceneno serijsko proizvodnjo. Le tako bo postal magnetofon tudi v naši državi pripomoček v šolah, uradih, zabaviščih, omislil pa si ga bo lahko tudi ljubitelj glasbe za domačo uporabo.

Prvi prototip doma izdelanega magnetofona je doživel svoj krst zadnji dan lanskega leta, nadaljnji razvoj pa določa preveč faktorjev, da bi ga mogli napovedovati že danes.

sf

SPOREDNI PREGLED

PREDVIDENIH IN DOSEŽENIH PRORAČUNSKIH DOHODKOV IN IZDATKOV

Sindikalne podružnice »Iskra«, Kranj
za čas od 1. januarja do 31. decembra 1958

Partija	Pozicija	Besedilo	Po proračunu	Dosežen	Doseženo	
			predvideno	dohodek	manj	več
			din	in izdatek	din	din
D o h o d k i						
I	1	Članarina — kvota za organ. uprav. izdatke	2,880.000	3,589.030	—	509.030
	 ⁰ / ₀ kvote	—	—	—	—
	2	Članarina — za sklad nezap. ⁰ / ₀ kvote	8.000	1.065	6.935	—
	3	Vpisnina	—	—	—	—
II		Razni dohodki				
	1	— od kulturno prosvetnega dela	—	—	—	—
	2	— dotacija tovarne	500.000	1,688.780	—	1,188.780
	3	— od podjetij in ustanov	—	—	—	—
	4	— od dotacij nepotroš. sredstev iz pret. let	1,000.000	1,454.598	—	454.598
	5	5 ⁰ / ₀ delež samopomoči	1,500.000	718.526	781.474	—
	6	— dotacija ljudskega odbora	—	—	—	—
	7	— dotacije ostale	—	389.170	—	389.170
		Skupaj dohodkov	5,888.000	7,620.969	788.409	2,521.378
I z d a t k i						
Osební						
I	1	Plače, honorarji	168.000	178.917	—	10.917
	2	Prispevek proračunom	30.240	22.964	7.276	—
	3	Prispevek za socialno zavarovanje	58.800	60.280	—	1.480
	4	Stanovanjski prispevek	16.800	17.580	—	780
	5	Stroški občnega zbora, seje itd.	76.000	103.988	—	27.988
	6	Službena potovanja	40.000	10.330	29.670	—
	7	Nagrade sind. aktivu in vse družb. dajatve	126.160	157.399	—	31.239
Materialni						
II	1	Najemnina	—	—	—	—
	2	Vzdrževanje in popravilo zgradb	—	—	—	—
	3	Zavarov. zgradb, invent. in prev. sredstev	80.000	48.640	31.360	—
	4	Kurjava, razsvetljava, voda	10.000	—	10.000	—
	5	Pisarniške potrebščine	5.000	4.035	965	—
	6	Sindikalni obrazci	15.000	4.820	10.180	—
	7	Pošta, telegraf in telefon	3.000	1.417	1.583	—
	8	Stroški denarnega prometa	7.000	3.413	3.587	—
	9	Vzdrževanje prevoznih sredstev	100.000	24.130	75.870	—
	10	Vzdrževanje in manjša popravila inventarja	—	—	—	—
	11	Vzdrževanje in čiščenje prostorov	47.500	46.000	1.500	—
I z d a t k i m e d n a r o d n i h z v e z						
III	1	Izdatki za zamejske delegate	—	—	—	—
	2	Službena potovanja	—	—	—	—
		Odnos	783.500	683.913	171.991	72.404

Partija	Pozicija	Besedilo	Po proračunu	Dosežen	Doseženo	
			predvideno	dohodek	manj	več
			din	in izdatek	din	din
		Prenos	783.500	683.913	171.991	72.404
		Agitacija in propaganda				
IV	1	Nabava knjig in brošur	15.000	26.729	—	11.729
	2	Naročnina in vezava listov in revij	30.000	40.680	—	10.680
	3	Dotacije za vzdrževanje knjižnic	—	—	—	—
	4	Kulturno prosvetno delo	493.000	931.364	—	438.364
		Fizkulturno delo				
V	1	Nabava fizkulturnih rekvizitov	—	337.675	—	337.675
	2	Fizkulturne prireditve	420.000	469.106	—	49.106
		Pomoč članstvu				
VI	1	Pomoč članstvu (izredna)	1.500.000	1.048.826	451.174	—
		Investicije				
VII	1	Nabave inventarja	350.000	165.260	184.740	—
	2	Amortizacija osnovnih sredstev	—	—	—	—
		Kvote višjim forumom				
VIII	1	17 % kvota občinskega sindikalnega sveta	489.600	576.135	—	86.535
		10 % kvota okrajnega sindikalnega sveta .	288.000	338.903	—	50.903
		35 % kvota ostalih višjih forumov	1.008.000	1.186.157	—	178.157
		3 % kvota sklada za nezaposlene člane .	86.400	101.672	—	15.272
		Dotacije				
IX	1	Sklad za pomoč nezaposlenim članom	—	—	—	—
	2	Dotacije ostale	320.000	447.757	—	127.757
		Nepredvidene potrebščine				
X	1	Manjši nepredvideni izdatki	104.500	48.281	56.219	—
	2	Rezervni krediti	—	—	—	—
		Skupaj izdatkov	5,883.000	6,402.458	864.124	1,378.582
		Dohodkov		7,620.969.—		
		Izdatkov		6,402.458.—		
		Razlika (+ ali —)		1,218.511.—		

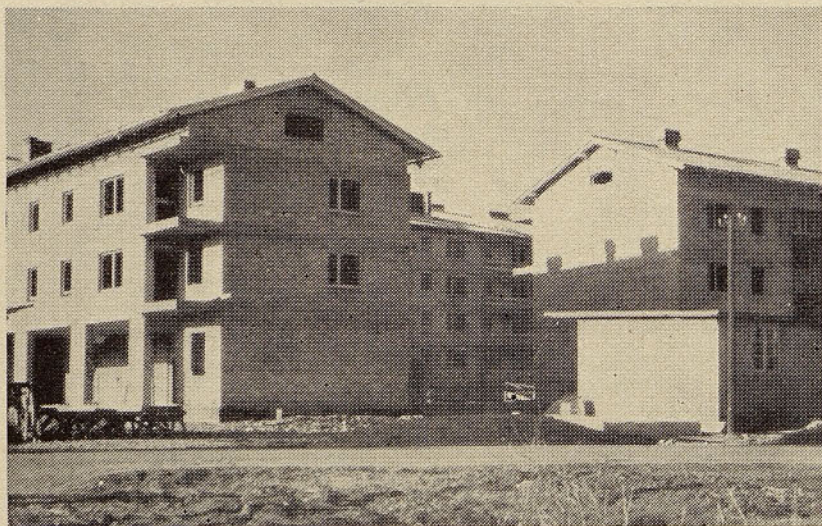
V Kranju, dne 31. 12. 1958

Naša prodajalna v Zagrebu

Strelska ekipa
ISKRE

Gradnja blokov
pri Vodovodnem
stolpu napreduje